

EDETABEL

Harjumaa edukamad ettevõtted

Torude maaletooja Uweko suutis korrata mullust 12. kohta. Stabiilne areng on viinud ettevõtte omanikud ka Rikaste TOPI. ▶12-13

RAHAKOMPASS

Lauri: Eestis on maad võtnud mõttelaiskus

90ndatel tuli ideid aknast ja uksest, nüüd on Eesti ühiskonnas maad võtnud mõttelaiskus ja eksimishirm, rääkis majandusanalüütik **MARIS LAURI** eile Rahakompassil. ▶8-9

Äripäev

Esmaspäev, 8. oktoober 2012
nr 182 (4604) 2,50 eurot

↑ EUR/USD
1,3002

↓ USD/EUR
0,7691

↓ EUR/SEK
8,5728

↓ NordPool
34,11

↓ Euribor
0,425%

Turismitululu soovitakse jaotada ühtlasemalt

TURISMI arengukava peaks tagama, et Tallinnas laevalt maha astuval turistil oleks põhjust ka pealinnast kaugemale minna. Väikesed turismiettevõtjad süüdistavad riiki aga suurte keskuste eelistamises. FOTO: RAUL MEE

▶ Uue turismiarengukava eesmärk on jaotada turismitululu erinevate piirkondade vahel ühtlasemalt. Väikeettevõtjad on skeptilised, seni on toetusraha läinud peamiselt suurtele. ▶2,4-5

INVESTEERIMINE

Rootsi kroon tõusmas uueks turvaluutaks

Rootsi kasvav majandus ja kõrgemate intressimäärade püüdmine on viimas Rootsi krooni Šveitsi frangi asemel turvaluutaks. Analüütikud ootavad krooni tugevenemise jätkumist. ▶20-21

KINNISVARA

Haamri all kümme üle miljonilist kinnistut

Eestis on pankrotivarana müügis kümme kinnistut, mille alghind on üle miljoni euro. Paljud varad on enampakkumisel juba mitmendat ringi ja nende hind ainult sulab. ▶14-15

MAKSUPETTUSED

Karmim karistus ei kaota nõrka seadust

"Karistuste karmistamisega maksuseadusi paremaks ei kirjuta," peab Raidla Lejins & Nocoursi maksunõunik Villy Lopman maksupettustega võitlemisel olulise maks seaduste täiustamist. ▶6

KOLUMN

„Riik ei jõua ega peagi panema maksuametnikku iga firma kontorinurka.

Maksuameti peadirektor Marek Helm peab tähtsaks ausa ettevõtluskeskkonna loomist ja hoidmist. ▶18

TEGIJA

Klaus Redling
euroala "oma IMF" avab täna ukseid

Täna läheb käima euroala alaline päästemehtanism ESM, mida asub juhtima seni euroala ajutist päästemehtanismi juhtinud Klaus Redling. Sellega saab täidetud oluline lünk euroliidu ülesehituses, mis ei näinud ette võimalust, et mõni riik võib muutuda maksejõue-

tuks. Eestil tuleb tänavu fondi sisse maksta 60 miljardit eurot, maksimaalne garantii kõige mustema stsenaariumi korral on ligikaudu 2,3 miljardit eurot. Hea on, et hättasattunud on nüüd, kust abi nõutada, kuid samas loodame, et abivajajaid oleks võimalikult vähe.

REPLIIK

Streikijad patiseisus

Arstide streigi tänane seis sunnib küsima, missugused on selle väärrika lõpetamise võimalused ning kes on toiminus võitjad, kes kaotajad. Sündmuste senine areng paneb kahtlustama, et võitjaid ei pruugi selles ettevõtmises üldse olla. Lõputult streikida ei saa, streigikassa saab tühjaks. Pakutud palgatingimuste käärid tohtrite küsituga on aga liiga suured, et nõustuda. Patsient on kaotaja igal juhul.

SOTSIAALMINISTER Hanno Pevkur pakkus arstidele 2-3% ja õdedele 5-6% palgatõusu.

PÄEVA FAKT

3999

EUROT KUUS teenib Andrus Ansip. Oma palganumbrist kõneles peaminister näitamaks, et saab tipparstidest vähem palga.

AJALOO ILU

Rasmussen Eestis

8. oktoobril 2009 külastas Eestis vastselt NATO peasekretäriks saanud Anders Fogh Rasmussen, kes kohtus president Toomas Hendrik Ilvese, välisminister Urmas Paeti ja kaitseminister Jaak Aaviksooga ning tunnustas Eesti Afganistanis antud panust.

Hetkeseis. Viimati käis Rasmussen siin tänavu jaanuaris, külastas NATO küberkaitsekeskust ja kiitis Eestit panuse eest küberkaitsevõimekusse.

HOMME

Kui palju kallinevad logistikateenused järgmisel aastal?

LOE ÄRIPÄEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Tegijad ja rahajagajad kuulevad üksteist halvasti

E EASi suurejoonelised turismiarendusplaanid peaks teoreetiliselt turismiettevõtjatel silma sarama panema, ent väikesemad tegijad suhtuvad asjasse paraku suure skepsisega.

Äripäeva hinnangul peaks tänases lehes kajastamist leidvad väikeettevõtjate murelikud seisukohad arengukavade koostajaid ja riigi rahajagajaid pead murdma panema, kuidas suurema plaani kokkupanijad ja konkreetsete ettevõtmiste vedajad üksteisele lähemale tuua. Praegu tundub, justkui elaksid nad kahes eri maailmas, millel leidub küll üksikuid kokkupuutepunkte, mitte aga ühiseid eesmärke ega jagatud väärtusi.

Väikeettevõtjad kurdavad nimelt, et EASi pakutava hulgas neile sobivaid meetmeid üldse polegi, ning panevad pahaks, et euronõuete täitmiseks vajalikud investeeringud on nii suured, et ajavad majutusasutuste hinnad kõrgeks ega lase lisatööjõu palkamisele mõeldagi, see aga omakorda teeb äri laiendamise võimatuks.

Kasum peab tulema. EASi turismiarenduskeskus kuulutab 2020. aastaks turismiteenuste ekspordi mahu kasvamist 1,6 miljardi euron. Riigi poolt vaadates on mõisteta, et turismi põhinäitajaid ongi võimalik parandada eelkõige nende ettevõtmiste toetamise arvel, mis tulu tootavad. Ainult tegemisrõõmust ei piisa ju ka ettevõtjale endale – kui ikka kasumit ei tule, jääb üle hõlmad vöö vahele pista ja katsetada millegagi, millest tulu tõuseb.

Teisalt rõhutavad turismiarendajad aga ka ise tervikpildi nägemise tähtsust ning siin peakski olema see koht, kus väikeettevõtja ja piirkondliku arengukava koostaja kokku saavad. Kõrvalpilg võib aidata väikeettevõtjal hinnata, kuidas tema plaanid olemasolevaga paremini sobituvad, arengukava koostaja aga

”

Piirkondlike arengukavade koostajad ja turismiettevõtjad elavad justkui kahes eri maailmas.

saab ettevõtja tähelepanekute põhjal hinnata, missugused muutused keskkonnas on vajalikud, et ettevõtja saaks kasumit teenida ja piirkonna turismitulu suurendada.

Raha voolab sinna, kus teda on. Suurtest tõmbekeskustest eemal tegutsevad väikeettevõtjad peavad toetuste koondumist suurtesse linnadesse veaks ning sellega jääb üle nõus olla. Raha on kaldunud saama eelkõige need, kellel juba midagi ette näidata ja senise tegevuse näol tõestada ehk siis toetus on voolanud sinna, kus raha juba niigi liigub.

Mõnes mõttes on see aga ka paratamatu, sest toetuse saamine peabki olema tulevasele kasumile orienteeritud, nn sooja õhu eest raha jagada ei saa ega tohigi. Laias plaanis peame toetamise asemel õigeks bürokraatlike takistuste kõrvaldamist ja infrastruktuuri arendamist. Viimasega on muret jällegi eelkõige suurtest tõmbekeskustest eemal – kui metsa vahele ikka teed ei vii, siis pole mõtet sinna midagi eksklusiivset rajada.

Välisturisti Tallinnast kaugemale viimine saab edukas olla ainult kompleksse lähenede korral, mis eeldab piirkondliku arengukava koostaja ja ettevõtja teineteisemõistmist. Väikeettevõtja tänane iroonilisus saab koostöövalmidusega asenduda siis, kui elarvamused murenevad ja skepsise asemele asub usaldus. Selleks on vaja hoiakute muutumist mõlemal poolel, mille eelduseks on üksteise ärakuulamine.

Peale välisturisti võiks ehk rohkem mõelda ka siseturismi arendamisele ehk sellele, kuidas panna puhkav tallinlane raha kulutama Hiiu- või Võrumaal. Siin on tublisti kasutamata potentsiaali.

Ä Loe Äripäevast

KAANELUGU "Turismivanker kogub hoogu" tänases lehes lk 4-5

Alati parim! A-Tolliagentuur on Eesti suurim Intrastati ja pakendiaruande vormistaja!

Korrektssed aruanded A-Tolliagentuurist!

Kui vormistate Intrastati aruande A-Tolliagentuuris, on pakendi- ja probleemtoodete aruanne Teile tasuta!

www.a-tolliagentuur.ee
tel. 655 0703

A-Tolliagentuur

müüme | parandame | paigaldame | hoiustame

Ära näe vaeva, saadame rehvid kulleriga koju kätte!

Broneeri rehvivahetus 6 553 556

KUMM.EE

GOOD YEAR

MICHELIN

Continental

ÜTLES

» Kalle Mötsnik: Kui pankrotivara ostatekse, tuleb arvestada, et pankrotihaldur on suhteliselt võõras isik ja tema ei tea reeglina selle vara ajalugu.

Pankrotihaldur soovib enne enampakkumisel osalemist objektiga tutvuda. LOE LÄHEMALT LK 14-15

LÜHIDALT 3

8. oktoober 2012 ÄRIPÄEV

toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0115, e-post aivar.hundimagi@aripaev.ee

Haiglate ja õdede liidul sama nõustaja. Firma huvide konflikti ei näe

Ä KADRI JAKOBSON
kadj.jakobson@aripaev.ee

Viimastel päevadel pikki tunde läbirääkimistelaua taga istunud ja lahendusi otsinud haiglate ja õdede liitu esindab üks ja sama suhtekorraldusfirma – PR Partner. Suhtekorraldaja Ivo Rull ütleb, et tegemist on huvide konfliktiga.

Viimastel päevadel on Eesti Haiglate Liit ja Eesti Õdede Liit saatnud välja pressiteated, mis tulevad ühelt ja samalt suhtekorraldusfirmalt – PR Partnerilt.

PR Partneri juhataja Ilona Leib ütleb, et tõepoolest nõustab nende firma nii Eesti Õdede Liitu kui ka Haiglate Liitu.

“Mõlemad organisatsioonid on meie väga pikaajalised kliendid ja teineteise kliendisuhtest PR Partneriga teadlikud ning hoolimata sellest teinud valiku PR Partneri kasuks just tervishoiuvaldkonna tundmise tõttu,” selgitas Leib.

Läbirääkimistesse ei sekku. PR Partneri juht ütleb, et ettevõtte ei käsitle neid kaht klienti teineteise vastasena. “Me ei nõusta organisatsioone kellegi või millegi vastases kommunikatsioonis, vaid aitame klientidel teha oma seisukohad paremini mõisteta- vaks. PR Partner ei nõusta kliente tervishoiutöötajate ja tööandjate läbirääkimiste tingimuste osas, vaid meie erialaks on avalikud suhted ja kommunikatsioon, eelkõige aitame avalikkusel olla toimuvast informeeritud ning aidata ajakirjanikke teie töö tegemisel,” ütleb Leib.

PR PARTNERI juhataja Ilona Leib ütleb, et nende firma ülesanne on teha klientide – olgu selleks siis õdede või haiglate liit – seisukohad paremini mõisteta- vaks.

FOTO: ANDRES PUTTING/DELFI

» Põhimõtteliselt on tegemist olukorraga, milles on huvide konflikt. Suhtekorralduse kuldreegel on, et ühes juhtumises või ühes turusegmendis saab nõustajal olla ainult üks klient.

Rull & Rumm OÜ juhataja Ivo Rull

Ta lisas, et Eesti Õdede Liit ei ole praegu streikiv osapool, vaid väljendab toetust tervishoiutöötajate palganõudmisele aktsiooniga “Väärikat palka!”.

Rull näeb huvide konflikti. Suhtekorraldusfirma Rull & Rumm juhataja Ivo Rull ütleb, et laskumata kolleegide tööse ja konkreetse juhtumise detailidesse, pole taoline olukord suhtekorraldusfirmades tavapärane ning tema näeb siin huvide konflikti.

“Põhimõtteliselt on tegemist olukorraga, milles on huvide konflikt. Suhtekorralduse kuldreegel on, et ühes juhtumises või

ühes turusegmendis saab nõustajal olla ainult üks klient. Võimalik, et antud juhtumises on mõlemad osapooled milleski kokku leppinud, kuid seda tuleb küsida juba konkreetse firma esindajate käest,” selgitas Rull.

Rulli sõnul on kummaline, et üks firma nõustab kliente, kes praeguses vaidluses asuvad eri poolel.

“Need tunduvad siiski väga erinevate huvidega kliendid, kes praeguses töövaidluses istuvad teine teisel pool lauda. See tundub väga kummaline, et üks firma nõustab mõlemat poolt,” lisas Rull.

AUTENTE
VALMIS OSAÜHINGUD
RAAMATUPIDAMISTEENUSED
MUUDATUSED ÄRIREGISTRIS
Tallinnas Jõe 2, II korrus • Tel 660 1760
Tartus Ülikooli 4-9 • Tel 734 9966
www.autente.ee info@autente.ee

Valmisfirmade müük, äri- ja mittetulundusühingute asutamine
Firma kätte 24H jooksul! Suur nimevalik
www.wasp.ee
info@wasp.ee
Tel. 6 77 01 55
Mob. 51 12 061
wasp project

LÕUNA BUFFEE TOOMPEAL
11.30-15.00
Toompea, Kiriku Põik 4a, Tallinn
www.olematu.ee, olematu@olematu.ee
Tel +372 631 3827

TÖÖLEPING

Tallink tõstis palka

AS Tallink Grupp koos tütarettevõtetega OÜ Hansaliin ja OÜ HT Laevateenindus ning Eesti Meremeeste Sõltumatu Ametiühing allkirjastasid uue kollektiivlepingu. Leping kehtib kuni 31. detsembrini 2013.

Kollektiivlepingu lahutamatuks osaks olev palgalepe tagab kõigile Tallinki Eesti lipu all seilavatel alustel töötavatele laevapere liikmetele nende ametikoha järgse kuutöötasu kasvu alates 1. jaanuarist 2013 vähemalt 50 euro ulatuses.

STREIK

Tervishoiutöötajate streik laieneb täna

Arstide liidu ja tervishoiutöötajate kutseliidu neljapäeval alanud läbirääkimistel haiglate liiduga kokkuleppele ei jõutud ja täna tervishoiutöötajate streik laieneb. Streigis osalevad õed ja arstid. Streigiga liituvad Pärnu, Kuressaare, Viljandi ja Narva haigla, kus peatatakse plaanilised ambulatoorsed vastuvõtud.

Põhja-Eesti Regionaalhaiglas, Ida-Tallinna Keskhaiglas, Lääne-Tallinna Keskhaiglas ja Tartu Ülikooli Kliinikumis jätkub streik ambulatoorses eriarstias ja lisaks peatatakse uute plaaniliste haigete vastuvõtt statsionaari ja päevaravisse.

TÖÖ

Nokia üks juhtidest lahkus ametist

Nokia tooteturunduse juht lahkus ettevõttest pärast eelmisel kuul toimunud uue Lumia nutitelefonide väljatulekut, mis valmistas investoritele pettumuse.

Ilari Nurmi, kes oli Nokias tooteturunduse asepresident ja vastutav ettevõtte nutitelefonide strateegia eest, kinnitas agentuurile Reuters, et lahkus hiljuti Soome ettevõttest.

Nurmi ei täpsustanud, kas ta lahkus ettevõttest omal tahtel. Nokia ei soostunud samuti teemat kommenteerima.

**RENAULT MASTER
PACK CLIM L3H2 2,3 dCi**
SOODUSHIND: € 21 280.-
HINNAVÕIT: € 5 300.-
KUUMAKSE: 249.-*

Varustus: ABS, CD-Raadio, kliimaseade, elektrilised aknad, elektriliselt reguleeritavad soojendusega küljepeseglid, tagumised parkimisandurid, püsikiruse hoidja, kandevoime kuni 1 585 kg.
Keskmine kütusekulu 7,8 l/100km, CO2 emissioon 203 g/km

**RENAULT TRAFIC
PACK CLIM L1H1 2,0 dCi**
SOODUSHIND: € 16 760.-
HINNAVÕIT: € 4 200.-
KUUMAKSE: 196.-*

Varustus: ABS, CD-Raadio, kliimaseade, elektrilised aknad, elektriliselt reguleeritavad soojendusega küljepeseglid, kandevoime kuni 1 100 kg.
Keskmine kütusekulu 7,4 l/100km, CO2 emissioon 195 g/km.

**SINU EDUKUSE
GARANTII!**

*LIISINGU SISSEMAKSE 10%, INTRESS 1,8%, JÄÄK 25%, PERIOOD 60 KUUD.
PILTIDEL ON ILLUSTRATIIVNE TÄHENDUS.

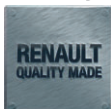

**RENAULT KANGOO EXPRESS
PACK CLIM 1,6 16V**
SOODUSHIND: € 11 150.-
HINNAVÕIT: € 3 500.-
KUUMAKSE: 131.-*

Varustus: ABS, CD-Raadio, kliimaseade, parempoolne lükanduks, kaubaruumi põrandakate, kandevoime kuni 650 kg.
Keskmine kütusekulu 7,9 l/100km, CO2 emissioon 187 g/km.

Krediidiandjaks on Nordea Finance Estonia AS. Krediidikulukuse määr on 3,41% aastas.
Tutvuge finantsteenuse tingimustega www.nordea.ee ning vajadusel konsulteerige asjatundjatega.

www.citymotors.ee / www.abcmotors.ee

TALLINN: CITY MOTORS AS - STAADIONI 1, TEL: 626 4070; ABC MOTORS AS - PALDISKI MNT. 105, TEL: 674 7700;
RAKVERE: WIRU AUTO OÜ - KREUTZWALDI 5B, TEL: 329 5560; **PÄRNU:** PEREAUTO OÜ - TALLINNA MNT. 82, TEL: 447 7300;
HAAPSALU: TRADILO OÜ - TALLINNA MNT. 73, TEL: 473 1383; **KURESSAARE:** WARMA AUTO OÜ - PIKK 59, TEL: 453 0122;
TARTU: CITY MOTORS AS - JÕE 9A, TEL: 736 7893; **VILJANDI:** RAE AS - TALLINNA MNT. 97, TEL: 433 0987.

DRIVE THE CHANGE

”Tarmo Mutso: Kindlasti pole siin kohta hirmule, et tulevikus saavad riigilt investeringuid vaid suured.

ÄRIPÄEV 8. oktoober 2012

toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0115, e-post aivar.hundimagi@aripaev.ee

EASi turismiarenduskeskuse turundusdirektor

ARENGUKAVA

Turismivanker kogub hoogu. Väikestel tegijatel oht vankrist maha jääda

VÄINU ROZENTAL
vainu.rozental@aripaev.ee

Eesti on viimastel aastatel olnud riikide hulgas, kus turism on kõige kiiremini arenenud, ja selle jätku prognoosib ka uus turismiarendukava – järgneva seitsme aasta jooksul peaks turismiteenuste eksport kasvama ligi veerandi võrra. Väiksemad turismiettevõtjad suhtuvad riigiesindajate turismi edendamise juttu skeptiliselt ja turismiarendukavadesse irooniliselt.

Kui praeguse turismiarendukava järgi on eesmärgiks seatud jõuda 2013. aastal turismiteenuste ekspordiga 1,31 miljardi euroni, siis 2020. aastaks peaks see kasvama 1,6 miljardi euroni. Suurt kasvu nähakse ette ka turismi teistes põhinäitajates.

“Praegu oleme 1,2 miljardi juures ja meil on alust arvata, et me tõepoolest oma eesmärgi saavutame,” avaldas EASi turismiarenduskeskuse turundusdirektor Tarmo Mutso optimismi seoses

5

PROTSENTI

mullusest enam ehk rekordilised 577 miljonit eurot sai Eesti tänavu esimesel poolaastal tulu väliturismist. Külatajaid teenindab 1100 majutusettevõtet 21 000 toa ja 49 000 voodikohaga. Juulis oli täidetud 65% tubadest.

arengukavaga aastateks 2007–2013. “Järelikut need eesmärgid, mis me toona seadsime – näha ette fookused, kuidas turismitulu teenida –, olid õigesti seatud. Sest turism ei arene iseenesest. Turist ei ole rändlind, kes tuleb looduse ürgsel kutsel iseenesest siia, ilma et midagi tegema peaks.”

Uus turismiarengukava, mida aasta lõpus hakkab arutama riigikogu, on Mutso sõnul üles ehitatud kolmele vaalale. Eesti on väike riik ja vajab jätkuvalt tutvustamist väljaspool ning seda eelkõige lähiturgudel ehk Soomes ja Venemaal. Eesti jaoks on oluline, et meil oleksid head turismitooted, mis aitaksid leevendada turismisektorit madalhooajal. Ja oluline on, et Eesti kuvand oleks ühtlasem ehk töötaksid regionaalsed tõmbe- ja väljasõidukeskused. “Kõik on püstitatud selleks, et turismist tulu saada,” rõhutas Mutso.

Viljandimaal Karksi vallas Kopra turismitalu pidava Rudo Puksi sõnul on turismiarengukavas ilusad ideed kirjas vaid selleks, et kellelegi näidata, et asjaga ikka tegeldakse.

“Ma olen neid vaalasid näinud ujumas ja uppumas juba 15 aastat,” ironiseeris Puks. “Midagi uut ei ole, tegu on vanade asjade kordustega väikese var-

jundi all.” Puksi hinnangul tehti kümmekond aastat tagasi kõige suurem viga siis, kui EASI turismiraha suunati ainult keskustesse ehk Tallinna, Tartu, Pärnu ja Narva.

Toetuste periood pikeneb. Mutso rõhutas uuest turismikavast rääkides, et kui tõmbe- ja väljasõidukeskustest on tervikpilt olemas, hakkavad nad andma toetusi mitte enam aastaks, vaid kolmeks aastaks. “Me tahame, et piirkondadel oleksid olemas äriplaanid, kuidas kõige paremini tulu teenida, ja äriplaanide elluviimiseks anname me vahendeid mitte enam üksikutele atraktsioonidele, vaid see peab hõlmama kõike komplekselt,” seletas Mutso. “Kindlasti pole siin kohta hirmule, et tulevikus saavad riigipoolseid investeeringuid vaid suured. Pigem vastupidi, võib-olla mõnes piirkonnas mingis valdkonnas saavad investeeringuid just väikesed.”

Mutso sõnul on väikesel turismiettevõtjal mõistlik juba praegu vaadata, kas tema teenus piirkonna üldpilti sulandub ja mida uut ta suudaks pakkuda. “Oluline on osata ennast näha piirkonna äriplaani ühe osana,” selgitas ta. “Üksi ei ole mõtet teha tegevusi, mis on kallid ja käivad üle jõu.”

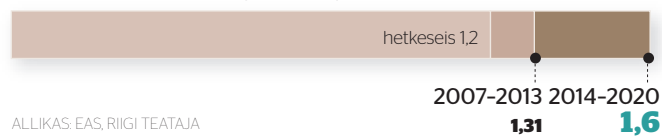
Ma olen neid vaalasid näinud ujumas ja uppumas juba 15 aastat. Midagi uut ei ole, tegu on vanade asjade kordustega väikese varjundi all.

turismitalu omanik Rudo Puks

Ä Vördlus

Kas saavutatav või unistus?

turismiteenuste ekspordi prognoos arengukavades, mld eurodes

ALLIKAS: EAS, RIIGI TEATAJA

välituristide ööbimised, mln

praegu	3,75
eesmärk 2007-2013	4,7
EESEMÄRK 2014-2020	5

Ä Mis on mis

Turismi tulevikku kannavad kolm vaala

PÕHITÄHELEPANU LÄHEDASTELE TURISMITURGUDELE

Eelkõige tuleb tegutseda nendel turgudel, kust on võimalik rohkem tulu saada, ja nendeks turgudeks on lähiturud. Iga teine turist tuleb praegu Soomest. Väljakutse on leida ja töötada uute segmentidega, et Soome turistide arvu veelgi kasvatada. Turistide peamine juurdekasv tuleb Venemaalt. Vaja on lahendada praegused probleemid: muuta viisa taotlemine hõlpsamaks ja piiriületus kiiremaks. Vene turu jaoks tuleb teha kvaliteedihüpe transpordis ehk tuua liinile uued mugavad reisirongid ning tihendada sõidu-graafikuid. Investeeringud kaugematele turismiturgudele peavad olema proportsioonis külastajate arvuga, kes Eestis tegelikult käivad. Näiteks Aasia turistide arv protsentuaalselt küll kasvab, kuid arviliselt on numbrid marginaalsed.

HUVIPAKKUVAD SÜNDMUSED PIKENDAVAD TURISMIHOOAEGA

Eesmärk on, et turismi madalhooajal oleks üle Eesti rohkem rahvusvahelisi kultuuri- ja spordiüritusi. Koostamisel on nimekiri üritustest, mille korraldajatega tahetakse teha pikemat ja püsivamat koostööd. Tallinnasse on kavas rajada suur konverentsikeskus. Samuti vajab Eesti aastaringset kogu perele mõeldud atraktsiooni *à la* Disneyland või Tivoli. Ka selle asukohana nähakse eelkõige Tallinna.

TÕMBE- JA VÄLJASÕIDUKESKUSTE ARENDAMINE

Eesti on tinglikult jagatud neljaks piirkonnaks ehk tõmbekeskuseks: Tallinn ning põhja, lõuna ja lääne regioon. Kõige aluseks on regionaalsed arenguplaanid, mis lähtuvad külastaja teekonnast – alates reisi sihtkoha valikust ja lõpetades reisielamuse ja-gamisega. Kõige olulisem on atraktiivne ja võimalusterohke külastuskeskkond. Tõmbekeskus saab olla ainult siis tugev, kui piirkonnas on väga tugevaid väljasõidukeskuseid. Kõik neli regiooni peavad määrama oma piirkonnas kõige olulisemad turismitooted ja atraktsioonid ehk ettevõtjad, kellega koostööd teha.

ALLIKAS: EASI TURISMIARENDUSKESKUSE TURUNDUSDIREKTOR TARMO MUTSO

KOPRA turismitalu peremehe Rudo Puksi sõnul on turismi arengukava tehtud vaid selleks, et linnuke kirja saada, ning väikestel tegijatel pole sellest mingit kasu. FOTO: LIISI SEIL/SAKALA/SCANPIX

Ä Kommentaar

Arengukava käsitlus Hiiumaale ei sobi

TIIU SAARNA, Hiiumaal Puhalepa vallas majutusteenust pakkuva OU Kauste juhataja

Hiiumaal on juba vene ajast peale turisminduses kuidagi hoopis teine spetsiifika välja kujunenud kui mujal Eestis.

Ma tean, et turismiarengukavas käsitletakse väljasõidukeskusi, aga Hiiumaale see ei sobi. Hiiumaale tulevad turistid ei ole üheööturistid, vaid nad ütirivad terve maja nädalaks-kaheks, reisivad omal käel saarel ringi ning tulevad õhtuks ööbimiskohta tagasi. Meil siin vahepeal prooviti käivitada süsteemi, et ühe öö veedab turist Saaremaal ja teise Hiiumaal, aga midagi head sellest välja ei tulnud.

Ka ei tasu Hiiumaale üritusi pikalt ette planeerida, sest ilm ja tormid teevad turistide kohalesaabumise ettearvamatuks.

Rumalad nõuded tuleks üle vaadata

RUDO PUKS, Viljandimaal Karksi vallas asuva Kopra turismitalu peremees

Turismiarengukavas ei ole mitte ühtegi abinõu, mida riik peaks tegelikult turismiettevõtja heaks tegema. Eelkõige tuleks nn euronõuded üle vaadata. Nõuete täitmiseks tehtavad ülisuured investeeringud on majutusasutuses toote omahinna ajanud nii kõrgeks, et töötajaid pole võimalik palgata, ja seega peavad peremees ja perenaine kõike ise tegema. Aga kui inimene on 24/7 rakkes, siis mõtleb ta kogu aeg selle peale, et see pole normaalne elu ja ettevõtlus tuleb lõpetada.

Kui riik on kehtestanud rumalaid nõudeid, mille tõttu on ettevõtjatel läinud omahind kõrgeks, siis peaks ka riik oma lollused kinni maksma. Paraku aga ei vastuta riik mitte kunagi mitte millegi eest. Pealegi, kui riik eksib, siis maksab ettevõtja selle kinni. Kui ettevõtja eksib, maksab ta selle oma kasumist kinni ja maksab riigile veel trahvi ka selle eest, et ta eksis.

Videotagasisidega suhtlemisioskuste koolitused!

Meie koolitused on üles ehitatud osalejate aktiivsusele ja praktiliste harjutuste suurele osakaalule. Kuni 14 osalejaga grupis on hea harjutada, arutada ja otsustada – mida oma suhtlemisoskustes on vaja arendada.

Videoharjutus annab ainulaadse võimaluse saada kolmekordset tagasisidet – vaadata end kõrvalt, kuulata grupikaaslaste arvamust ja suhtlemistreenerite tähelepanekuid.

Personalivaliku võtmeoskused

9. – 10. oktoobril Pärnus ja 15. – 16. oktoobril Tallinnas
Koolitajad Sirje Tammiste ja Jaanika Tohv

Enese ja meeskonna analüüs DiSC mudeli põhjal

26. oktoobril Tallinnas
Koolitaja Sirje Tammiste

Arenguvestluste läbiviimise võtmeoskused

13. – 14. novembril Tallinnas
Koolitajad Sirje Tammiste ja Ann Seilenthal

Enesekehtestamine ja keeruliste suhtlemisolukordade efektiivne juhtimine

21. – 22. novembril Tallinnas
Koolitajad Sirje Tammiste ja Kadri Kõiv

Toimetulek emotsionaalsete pingetega

4. – 5. detsembril Pärnus
Koolitajad Sirje Tammiste, Hille Mitt ja Heli Randoja

Täpsem info programmide kohta ja koolitustele registreerimine
www.sirjetammiste.ee

Kui soovid koolitust **oma ettevõtte töötajatele, saame koostöös ette valmistada just sellise programmi, mis aitab kõige paremini kaasa teie eesmärkide saavutamisele.**

Sirje Tammiste
Konsultatsioonibüroo

Sirje Tammiste Konsultatsioonibüroo
Tel. 44 78 000, 5698 8100
info@sirjetammiste.ee

MAKSUD

Ekspertidid: karmimatest karistustest pole abi.

Maksupettuste niiditõmbajateni keeruline jõuda

A ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Maksundusekspertidid leiavad, et maksukuritegude puhul pole probleemiks niivõrd karistuste liigne leebus kui see, et riigil õnnestub liiga vähe pettureid paljastada ning karistada.

Reedene Äripäev kirjutas, et majanduskuriteod eesotsas maksupettustega on kurjategijatele sage li justkui lahke võidufondiga lotopilet – valgekraedest pettureid karistatakse leebelt ja suur osa nende tekitatud kahjust jääb riigil tagasi saamata. Levinuim karistus maksukuritegude eest on viimasel paaril aastal olnud tingimisi vangistus.

“Ühelt poolt tekitab see rikkujatele karistamatus tunde ja julgustab neid laiemalt tegutseda, teisalt paneb surve alla ausad ettevõtjad,” lausus Raidla Lejins & Norcousi maksunõunik Villy Lopman.

“Maksupetturite vara laiendatud konfiskeerimine ja ettevõtluskeeld on kahtlemata sammud õiges suunas. Täpsemat hinnangut eelnõule on praegu raske anda, sest see on veel idee faasis,” rääkis ta.

Karistustest ja karistamisest rääkides ei tohiks Lopmani sõnul ära unustada, et maksupettuste suur hulk viitab ka sellele, et praeguses maksuseadused ja ka maksuhalduri rutiinid on pettustele liiga vastuvõtlikud. “Karistamine on juba tagajärgedega võitlemine. Karistuste karmistamisega maksuseadusi paremaks ei kirjuta,” märkis ta.

70%

tuvastatud kuritegelikust tulust jääb maksuameti hinnangul praegu petturitelt konfiskeerimata.

”

Mis on kasu karistuse karmistamisest, kui uurija ei jõua tegelike organisatoriteni?

endine rahandusminister ja maksuameti juht Aivar Sõerd

Advokaadibüroo Hansa Law Offices partner ja vandeadvokaat Vahur Kivistik leiab, et maksupetturite karistamiseks on praegu piisavalt võimalusi. “Eestis on loodud piisav õiguslik raamistik tulemuslikuks võitluseks maksupettustega,” märkis Kivistik.

Ta selgitas, et praegu on maksupettuste eest ette nähtud maksimaalseks karistuseks kuni seitse aastat vangistust. “Seega ei saa väita, et karistused oleksid liiga leebed või mingid relvad maksuameti või prokuratuuri arsenalist puudu. Ka praegu on võimalik kohaldada vara aresti ja teatud juhtudel konfiskeerimist,” lausus Kivistik.

Õigusriigile on omane, et kuritegude puhul on tõendamiskoormus riigil ja selles valguses on maksuameti soov panna maksukuritegude uurimisel täielik tõendamiskoormus süüdistatavale ja karmistada karistusi Kivistiku sõnul raskesti põhjendatav.

Tähelepanu kriminaalsetele juhtumitele. Riigikogu liikme ning endise rahandusministri ja maksuameti juhi Aivar Sõerdi hinnangul tuleb maksupettuste puhul vaadata eelkõige kriminaalseid juhtumeid. “Maksukuritegude puhul on kahju riigile ja õiguskorrale tavaliselt väga suur. Kui me räägime maksupettustest, siis ei ole mõtet kriminaliseerida üksikuid raamatupidajate eksimusi. Maksupettus on ikkagi selline kuriteo liik, kus toimub dokumentide võltsimine, fiktiivsete tehingute vormistamine, rahapesu, käibemaksu väljapetmine riigilt. Need on reeglina organiseeritud kuritegevuse vormid,” lausus Sõerd.

Tema sõnul on probleem selles, et uurijad ei

jõua maksukuritegude organiseerijateni. “Kui me räägime maksupettuste puhul kriminaalsetest juhtumitest, siis reeglina on olemas organisaatorid ja täideviijad. Vahele jäävad ning tingimisi vangistused ja rahalised sanktsioonid määratakse toimepanijatele, kes on vormistatud fiktiivseteks juhatuse liikmeteks, kes annavad allkirju, kes teevad pangatehinguid jne. Aga organiseerijaid jäävad reeglina tabamata,” selgita Sõerd. Mis on kasu karistuse karmistamisest, kui uurija ei jõua tegelike organisatoriteni, küsis ta.

Uurijatel liiga palju tööd korraga käsil. Sõerdi sõnul on probleem ka selles, et majanduskuritegude uurijad on ülekoormatud. “Kui uurijal on sada kriminaalasja korraga, siis me ei saa uurimise tulemuslikkusest rääkida. Optimaalne maht on viis korda väiksem. Maksupettused on reeglina mahukad,” rääkis Sõerd.

Tema hinnangul on see viinud ka selleni, et meil on kohtumenetlused liiga pikad, selle ajaga jõuavad organisaatorid oma vara välisriiki viia või ümber vormistada.

“Kui asi kohtulahendini jõuab, siis pole midagi sisse nõuda,” lausus ta.

Sõerd on veendunud, et üsna väike osa nendest pettustest, mis Euroopas tegelikult toime pannakse, jõuab kohtusse.

Sõerd lisas, et Euroopa Komisjon on tulnud välja mitme algatusega, et karistusi ühtlustada ja menetlustähtaegu lühendada. “Kui me räägime seadusandlusest, siis on räägitud ettevõtluskeelu laiendamisest või vara konfiskeerimisest – see on arutelu teema,” märkis ta.

RIIGIKOGU liige Aivar Sõerd on kindel, et maksupettuste kohtumenetlused on liiga pikad.

FOTO: RAUL MEE

Jaanus Vihand: ETK plaanib teistelt turgu ära võtta

A LAURA MALLENE
laura.mallene@aripaev.ee

ETK teatas reede hommikul, et Baltikasse suundunud Kati Kusmini järglaseks juhiametis sai Jaanus Vihand.

Vihand on juhtinud Bauhof Eestis, Rakvere Piima ning Rocca al Mare Suurhalli ning kuulunud erinevate ettevõtete nõukogudesse.

Miks otsustasite kandideerida ETK juhi kohale? Sellepärast, et ETK tundub olevat ettevõtte, kus

ETK uus juht Jaanus Vihand.

FOTO: MEELI KÜTTIM

on piisavalt väljakutseid – samas on piisavalt potentsiaali ja võimalusi. Usun, et see saab olema väga pingeline, kuid põnev töö.

Milliseid muudatusi soovite ETKs teha? Arvan, et sellistele detailsetele küsimustele on vara vastata.

Loomulikult on mul oma nägemus, teatud punktid, mida esmajärjekorras tegema ja vaatama hakata. Aga millised need muudatused täpselt on, selgub, kui ma pisut ametis olen olnud

ja asjadega põhjalikumalt tutvunud. Praegu on vara muudatustest rääkida.

Pressiteate vahendusel ütlesite, et loodate teha tõsist meelehärmi konkurentidele. Mida selle all silmas peate? Mida selle all ikka silmas peetakse. Loomulikult kavatseme turuvõitluses olla see pool, kes mitte turgu ei kaota, vaid pigem teiste käest seda ära võtab.

Millises seisukorras Te ette-

võtte enda kätte saate? Jällegi – mul on selle kohta oma nägemus, aga see põhineb infol, mis ei ole kaugeltki täielik. Teravlikku hinnangut on praegu vara anda. Kui te mulle helistate umbes kuu aja pärast, siis oskan öelda.

Olete olnud Ekspress Grupi turundusjuht, aga seda ei ole pressiteates Teie CVs nimetatud. Miks? Minu CVs on see täiesti olemas. Saadetud pressiteates olid vaid mõned viima-

sed töökohad välja toodud, Ekspress Grupp oli lihtsalt varasem töökoht.

Kas teate ka, kes oli teie konkurent, keda viimases voorus võitsite? Saan aru, et lõppvoor oli meid kaks. Kui maa õigesti aru sain, oli alguses viiskümend inimest, kes oma andmed saatsid. Nende seast valiti välja mingi kogus, kes edasi said. Lõppvooru jõudis kaks, aga ma tõesti ei tea, kes koos minuga lõppvoor sai.

JUVEELI- JA KELLAÄRI

K.U.L.D.

Pakkumine kehtib 5.-21. oktoober.

Raymond Weil

Breitling

Baume & Mercier

Balmain

Tag Heuer

Frederique Constant

Kõik kellad

-20%

TAG Heuer

BREITLING
1884

FREDERIQUE CONSTANT
GENEVE

RAYMOND WEIL
GENEVE

BALMAIN
swiss watches

BAUME & MERCIER
MAISON D'HORLOGERIE GENEVE 1830

EMPORIO ARMANI

CERTINA
swiss time maker 1888

Juveeliäri K.U.L.D. Rocca al Mare kaubanduskeskuses | tel 6 555 588 | kuld@kuld.info | www.kuld.info

RAHAKOMPASS

Nõges soovitab: investeerige Eestisse.

Valikuid on vähevõitu

KATARIINA KRJUTŠKOVA
katarina.krjutskova@aripaev.ee

Eile toimunud investeerimismessil Rahakompass kiitsid mitmed esinejad Eestit investeerimiskohana, kuid samas tõdeti ka, et valikuvõimalusi napib. Majandusteadlane Heido Vitsur ütles, et ta investeeriks võlakirjadesse või muusse riigile kuuluvasse varasse, näiteks metsa, aga seda võimalust lihtsalt pole.

Eesti majanduse makronäitajad on edukate rahapaigutuste eeldus, kuid eestlased magavad maha head võimalused välismaa investoreid oodates, rääkis investor Arvo Nõges eile investeerimismessil Rahakompass 2012.

“Paistame makro poolelt väga heas seisus olevat, aga eestlaste suhtumine meie enda majandusse on pessimistlik. Peaksime olema ahvatlev kõigile investoritele, aga selle all ei näe me iseennast,” rääkis Nõges. Ta lisas, et seetõttu teenivad välisinvestorid siin kopsakaid kasumeid ja pärast jääb eestlastel üle vaid pead kratsida.

Eesti investeerimisvõimaluste suhtes oli soosiv ka tarkinvestor.ee eestvedaja Kristjan Lepik. “Eesti on praegu väga hea keskkonnaga, struktuur on väga hea. Kes suudab uue maailmaga kiiremini kohanduda, saab paremini hakkama. Lõuna-Euroopa on olnud liiga jäik, Eesti tegi vastikud asjad ära ja vaatab praegu juba ettepoole. Kui portfelli kokku panna, tuleb mõelda riigile, kus asume,” ütles Lepik.

Majandusteadlane Heido Vitsur oli kriitilisem. “Eestisse on hea investeerida, aga kahjuks pole siin asju, kuhu oleks hea investeerida. Ostaksin võlakirju, aga neid lihtsalt pole. Võib-olla maksaksin veel mõne muu Eesti riigi vara eest ka, kas või met-sa eest, aga mida pole, seda pole. Palju sa Tallinna Vee aktsiaid ikka kokku ostad!”

Endine Swedbanki analüütik ja OÜ Oeconomia juht Maris Lauri nõustus Vitsuriga, et Eesti on investeerimiskohana hea, aga valikuid on vähe. Lauri soovitas investoritel mitte panna kõiki mune ühte korvi. “Investeermise juures on tähtis riskitaluvus. Kui lähete iga aktsialiikumise peale närvi, ärge aktsiaid ostke. Ostke siis võlakirju, aga olge ka valmis kaotama.”

Eesti pole enam odav. Eesti ettevõtjad on Lauri sõnul aja jooksul muutunud mugavaks, aga tahtmised üha kasvavad. “Me tahame kõik rahulikumalt elada, aga tundub, et ei saa,” ütles Lauri. Eesti eelists on olnud väikus, avatus, paindlikkus ja odavus. Nimetatutest viimast eelist hakkame kaotama ja seetõttu tuleb ümber orienteeruda.

“Peame ütlema lahti majandusmudelist, et teeme hästi odavalt ja müüme Soome ja Rootsi. Peaksime vaatama kaugemale ja tegema kallimaid kaupu, kui seni oleme teinud. Ka Hiina on kõige odavamalt töölt liikunud kallima poole ja astub meie kandadele,” ütles Lauri.

Lauri arvates on ühiskonnas maad võtnud mõtelaiskus ja eksimishirm. “90ndatel tekkis igasuguseid ideesid. Mõned olid jaburad, mõned väga jaburad, mõned väga head. Kõik mõtlesid ja tahtsid midagi teha. Neid mõtteid on vähemaks jäänud, vähemalt nendest ei räägita. Kardetakse eksida, sest arvatakse, et kui teed vea, näidatakse pärast näpuga, et sa oled loll. Me peaks olema julgemad ehk tegema seda, mida tahame,” sõnas Lauri.

Lauri sõnul on praegu Eestis kriitilisemad teemad rahvastiku vananemine ja sellest tingitud sotsiaalprobleemid. “Praegu on hea asjad selgeks vaielda, sest kümne aasta pärast on veel hullem.”

Samuti viitas Lauri Eesti ühiskonnas tekkinud suhtlemisprobleemidele. “Ei taheta suhelda ja arvatakse, et probleemi saab lahendada, kui annad rohkem raha. Tegelikult on probleem infos, mis ei liigu, ja seetõttu anname üksteisele vastakaid signaale,” rääkis Lauri.

Positiivse külje pealt tõi Lauri välja, et eestlased on kriisiga harjunud ega satu iga signaali peale paanikasse. “Paanika üleskütmine võtab rohkem

”Eestisse on hea investeerida, aga kahjuks pole siin asju, kuhu oleks hea investeerida.

majandusteadlane Heido Vitsur

Maksuamet ei soostu riigikogulaste tulusid analüüsima. Takistuseks isikuandmete kaitse seadus

ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Äripäev soovis, et maksuamet teeks sarnaselt arstide sissetulekuga ülevaate ka riigikogu liikmete sissetulekutest, kuid maksuamet seda teha ei saa.

“Paraku on järeldus selline, et seda soovi maksuamet täita ei saa. Nimelt sätestab isikuandmete kaitse seadus, et haldusorgan võib isikuandmeid töödelda üksnes avaliku ülesande täitmise käigus ja seaduse täitmiseks,”

See on avalikkust eksitav informatsioon, kui me näiteks aktsiatulud liidaksime ühte kotti
rahandusminister Jürgen Ligi

vastas maksu- ja tolliameti avalike suhete juht Ivi Papstel.

Seega tohib maksuamet töödelda oma pädevuse piires isikuandmeid vaid selleks, et täita oma seadusest tulenevaid tööülesandeid.

Üks ülesanne on muu hulgas ka analüüsida ülevaadete jm sisendite koostamine valitsusele otsuste ettevalmistamiseks ja poliitikate kujundamiseks, selgitas Papstel.

Rahandusminister Jürgen Li-

gi oli neljapäeval valitsuse presikonverentsil imestunud, kui Äripäev küsis, miks ei tehtud samasugust uuringut nagu arstide sissetulekute kohta õpetajate streigi ajal õpetajate palkade kohta ja miks ei tehta taolist uuringut näiteks riigikogu liikmete sissetulekute kohta, kelle palk järgmisel aastal kerkib ning on samuti käivitanud põhjalikke debatte.

Küsimusele, miks avalikkusel pole võimalik saada sarnast

ülevaadet riigikogu liikmete sissetulekutest, vastas Ligi, et arstide puhul on nad üldistanud tööalased tulud.

Avalikkust eksitav informatsioon. “Me saa väita, et arstide sissetulek pärineb naftatööstusest. Riigikogu liikmete puhul on teada, mis on põhipalgad ehk põhitegevuse tulud. Kui me tooksime siia naftatööstuse tulud või alkoholitööstuse tulud, siis me saaks täiesti va-

le pildi. Need on erinevad asjad. See on avalikkust eksitav informatsioon, kui me näiteks aktiivtulud liidaksime ühte kotti,” lausus Ligi.

Ligi ei nõustunud väitega, et ka see on avalikkust eksitav informatsioon, kui arstide palganõudmise puhul räägitakse arstide välismaal teenitud tulust. Samas sisaldas arstide sissetulekute analüüs nende kogutulu, mille nad maksudeklaratsioonis olid deklareerinud.

TAVIDI
nõukogu
liikme Meelis
Atoneni
vestlusingis
olid eile Raha-
kompassil tar-
kinvestor.ee
juht Kristjan
Lepik, majan-
dusteadlane
Heido Vitsur
ning OÜ
Oeconomia
juht Maris
Lauri. FOTO:
ANDRAS KRALLA

aega,” ütles Lauri. Teisalt nentis ta, et praegused rahaprobleemid eurotsoonis on nii suured, et nende lahendamine võtab aega.

Kuidas jätkub elu eurotsoonis? “Mul on tunne, et eurotsoon püsib, kuid kahtlustan, et juurdetuli-
luid ei ole ja ka lahkujaid mitte,” vastas Lauri.

Lepiku arvates on aga eurotsooni lagunemise tõenäosus Saksamaa ja Prantsusmaa vastuolude tõttu suurenenud. “Nüüd on Prantsusmaa ja Sak-
samaa juba nii lahus, et lagunemise risk on kerkinud,” lausus Lepik. “Lagunemise tõenäosus ei ole 50 protsenti, aga see ei ole enam ka kolm ega viis protsenti,” lisas ta.

Lepik peabki Prantsusmaad Euroopa kõige tõsi-
semaks probleemiks, sest kui Prantsusmaa ennast ise ei päästa, ei suuda seda teha ka keegi teine. “Ma ei näe, et Prantsusmaa suudaks ise end kontrolli all hoida,” lausus Lepik. Prantsusmaa hakkaks Lepiku arvates end parandama juhul, kui selleks tekiks turu surve.

Lepik tõdes, et Saksamaa ja Prantsusmaa kui Euroopa suurimad riigid peaksid käima kriisi lõ-

petamiseks ühte jalga ja nende ühistegevus on seni eurotsooni pinnal hoidnud. Kahe suurriigi pea-
mine vastuolu on praegu suhtumine rahatrükkide ja inflatsiooni: presidendivalimiste järel on Prantsus-
maa läinud Lõuna-Euroopa poolele ning pooldab raha trükkimist. Saksamaa soovust kardab raha-
trükkide, märkis Lepik.

Inflatsioon teeb murelikuks. Ühtlasi oli Lepik mures üldise inflatsiooni pärast. “Rahatrükk tä-
nases mahus on üle igasuguste piiride ja see toob meile kõrged arved tulevikus.” Euroopa keskpang on suurendanud bilansimahtu 1 triljonist 3 triljo-
nini ja see põhjustab paratamatult inflatsiooni.

Probleeme saaks tema sõnul lahendada, kui riigid käituksid mõistlikult ja Prantsusmaa teeks vajalikud reformid.

Lepik märkis, et kuigi Kreeka ja Hispaania reformid ei toimu loodetud tempos, on neis riikides olud paranemas. Ent Prantsusmaa pole midagi teinud, et laenukoormust ja üle jõu elamist vähendada.

Hinnad kerkisid oodatust kiiremini

Septembris 3,8 protsendi võrra kerkinud tarbijahinnaindeksi kasvukiirus ületas oodatut.

Bloombergi küsitlused ma-
janduseksperdid ootasid kas-
vaks 3,5 protsenti.

Tarbijahinnaindeksi muutus oli 2012. aasta septembris võrreldes augustiga 0,5 protsenti ning võrreldes eelmise aasta septemb-
riga 3,8 protsenti, enim on aasta-
ga kallinenud puuvili, teatas reedel statistikaamet.

Eurotsooni majanduse ma-
dalseis ei ole kaasa toonud inf-
latsiooni pidurdumist, ütles ra-
handusministeeriumi fiskaalpo-
liitika osakonna analüütik Krist-
jan Pungas.

“Aastane hinnatõus püsis sep-
tembris eelneva kuu tasemel ehk 3,8 protsendil. Euroalal kiire-
nes aastane hinnatõus esialgsel hinnangul 2,7 protsendini,” üt-
les Pungas.

“Nii Eestis kui ka euroalal mõ-
jutas hindu enam kõrgetest naf-
tahindadest tingitud energia-
hindade tõus,” lisas ta.

Eesti Panga ökonomisti Ras-
mus Kattai sõnul põhjustas sep-
tembris hinnatõusu peamiselt riie-
te ja jalatsite, mootorikütuse ning soojusenergia kallinemine.

“Töödeldud toiduainete hin-
natase on viimastel kuudel pü-
sinud suhteliselt stabiilne. Aasta lõpukuudel võib aga mitme toor-
aine, eelkõige teravilja hind Ees-
ti toiduainete hinnataset mõju-
tada,” ütles Kattai.

ARIPAEV.EE

Reparo!
www.reparo.ee
**ÄRIPINDADE
EHITUS, REMONT,
SISEVIIMISTLUS**

PÕLEVKIVI

VKG kasutab töötlemisjääke tee-ehituses

Viru Keemia Grupp ja maanteeamet rajavad Ojamaa kaevanduse ja Aidu karjääri vahele raskeveokitele mõeldud katselõigu, mil-
le teekattena kasutatakse põlevkivi kaevandamise ja ümbertööt-
lemise jääke.

VKG juhatuse liikme Jaanus Purga sõnul on oluline, et kohalikus ehituses kasutataks kohalikke materjale ning piiratakse sissevee-
tavate materjalide kasutamist. “Sisseveetavat graniitkillustikku tu-
leb kasutada ainult niipalju, kui on hädavajalik,” ütles Purga. Kilomeetrise katse-
teelõigu projekti eelarve on miljon eurot. Esi-
mesi tulemusi katselõigu omaduste kohta on oodata aasta lõpuks.

TRANSPORT

Asmann: Rail Baltic vajab äriplaani

Eesti Raudtee juhatuse esimees Ahti Asmann rääkis reedel Euro-
gio transpordifoorumil, et Rail Balticu projektis tuleks hakata koos-
tama konkreetseid äriplaanide.

“Tallinnast vaadates on Rail Baltic viimaste kuudega võtnud vormi, kus visioonist hakkab vormuma midagi konkreetsemat. Algamas on analüüsi koostamine, mis annab vastuse, mil moel on sisuliselt ja õiguslikult kõige adekvaatsem korraldada tulevase Rail Balticu juhtimist,” kõneles Asmann.

Asmann rõhutas, et käes on aeg keskenduda küsimusele, kuidas suurprojekt tegelikkuses kommersialiseerida.

“Asudes planeerima, kuidas Rail Baltic ühendub teiste, praegu juba toimivate logistikalahendustega, peame tooma laua taha ka ettevõtjad ja huvirühmad. See protsess ei saa olla vaid ülevalt alla planeeritud,” lisas Asmann.

KULUHÜVITISED

Korobeinik rendib enda firmalt autot

Riigikogu liige ja reformierakondlane Andrei Korobeinik on juba alates 2011. aasta aprillist rentinud maksumaksja kulul oma sõidu-
autot talle endale kuuluvalt firmalt.

Sealjuures on saadiku esitatud arvete alusel tema autorent iga kuu ligi 500 euro ulatuses kuluhüvitistest kinni makstud, mistõttu on saadik endale iga kuu justkui 500 eurot palka lisaks saanud, kirjutab Delfi.

Internetiportaali rate.ee looja Andrei Korobeinik üürib kasutusren-
dilepingu alusel 2011. aasta aprillist firmalt Rate Solutions sõiduau-
tot Honda Accord.

**KAUBANDUS-, TOOTMIS- ja
LAOPINNAD Tartu linnas Ropka
tööstusrajoonis**
(al 430-6000 m²)

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

http://kagu.uusmaa.ee/tehnika telefon +372 512 7420 mart.namsing@uusmaa.ee

Inspektsioon: palgauuring ei rikkunud seadust

Ä ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

**Andmekaitse inspektsioon uuris meditsiinitöötajate mak-
suandmete avalikustamise as-
jaolusid ning jõudis järelduse-
le, et riigiasutused võivad ame-
tialaseid teabekogumeid ka-
sutada muu hulgas analüütili-
seks tegevuseks.**

“Kui selline analüüs võimal-
dab paremini korraldada asu-
tuste tööd või kujundada poliitikat, on tegu andmetöötlusega avalike ülesannete täitmiseks,”

täpsustas andmekaitse inspekt-
siooni nõunik Stina Liivrand.

Ta lisas, et isikuandmetel põ-
hineva analüüsi juures on olu-
line, et isikustatud algandmed ei lekiks ning et analüüsi tulem oleks võimalikult suure üldis-
tatusega.

“Piisavalt suure üldistusast-
mega on näiteks Tallinna või Viimsi valla elanike, samuti Ees-
ti tervishoiu- või ehitussektori keskmine maksutulu. Selgelt lubamatu oleks aga näiteks kolme enimteeniva onkoloogi sisse-

tulekute avalikustamine,” selgitas Liivrand.

**Minister uuringus midagi eba-
seaduslikku ei näe.** Äripäev tõs-
tatas möödunud kolmapäeval andmekaitse inspektsioonis kü-
simuse, kas arstide sissetulekute analüüsi tarbeks toimunud and-
mete töötlemine oli seaduslik.

Rahandusminister Jürgen Ligi ütles valitsuse pressikonve-
rentsil, et ei näe arstide sissetu-
lekute uurimises mingit probleemi.

LUX Express

LOOBU JUHTIMISEST!
Sõida mugavalt Vilniusesse Lux Expressiga!

Hind **34 EUR!**

Iga päev Tallinn - Vilnius	Väljumine: 06:00 Tallinn	Saabumine: 15:00 Vilnius
Iga päev Vilnius - Tallinn	Väljumine: 16:10 Vilnius	Saabumine: 00:50 Tallinn

Osta pilet: www.luxexpress.eu

VÕLAKRIIS

Täna käivitub ESM. Abi ei ole veel küsitud

A SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Kaks aastat pärast valitsusjuhtide otsust luua euroalale alaline päästemehhanism ehk "oma IMF" saab see teoks.

Täna Luksemburgis kohtuvad euroala rahandusministrid peavad ESMi asutamiskoosoleku, mis 500 miljardi eurose laenuvõimega abifondi ametlikult jõustab.

"Kõik on ette valmistatud, ESM saab euroala alalise päästemehhanismina tööle hakata esimesest päevast," ütles Deutsche Welle vahendusel seni euroala ajutist päästemehhanismi juhtinud Klaus Regling, kellest saab ka alalise päästemehhanismi juht.

ESMi käivitumine on omakorda eeltingimus Euroopa Keskpanka sekkumiseks euroala riikide võlakirjaturule, kus suureks kärsenud intressivahed on märk kartusest, et euro laguneb.

Koos täidavad abilaenu mehhanism ja aktiivsem keskpank olulise lünga rahaliidu alguses ülesehituses, kus ei arvestatud üldse võimalusega, et mõni euroala riik võib muutuda maksejõuetuks. Nii ei olnud selleks puhuks seni ka mingeid instrumente. Ent kuidas hakkab välja nägema ESMi roll euroala pankade rekapiitalseerimisel, et katkesta valitsuste ja pankade võlgade vastastikune võimendumine, seda selgust veel ei ole.

Juunis võlgadel vahet ei tehtud. Euroala valitsusjuhtide juuni tippkohtumisel oli pankade päästmise kulu lahku löömine riigi muust võlast (st pankade rekapiitalseerimine ESMist otse) üks olulisemaid otsuseid kriisiratta peatamiseks. Nädalapäevad tagasi teatasid aga Soome, Saksamaa ja Holland, et vanad võlad tuleb riikidel endil ära maksta. ESM oleks kasutamiseks alles tulevaste probleemide lahendamisel, kui euroala pangad on juba alutatud ühisele järelevalvele.

"Mõistlik seisukoht," kommenteeris Äripäevale Brüsseli mõttekoja CEPS analüütik Cinzia Alci-di. "Esmalt tuleb bilansid puhastada ja alles siis uut kapitali anda. Muidu läheb raha kaotsi."

Samas võivad kapitaliturud Hispaania ja Iirimaa jaoks sellisel juhul lukku minna, kui võlakergendust ei tule, andes kokku dilemma, mida on väga raske lahendada, tunnistas Alcidi.

Saksamaa ja Soome kahtlevad ühtlasi euroala pangandusliidu kiire käivitumises, mis on eeltingimus pankade rekapiitalseerimiseks ESMist otse. Euroala lõunapoolsamad riigid soovivad toetada Euroopa Komisjoni plaani käivitada pangandusliit juba 2013. aasta algusest.

"Oleme selles ühte meelt," ütles reedel Itaalia peaminister Mario Monti pärast nõupidamist Prantsusmaa, Hispaania, Portugali ja Malta valitsusjuhtidega.

Hispaania abipakett on aja küsimus. Hispaania peaminister Mariano Rajoy kordas samal kohtumisel, et Hispaania pole veel otsustanud, kas küsida euroala riikidelt ulatuslikumat abipaketti kui pankadele palutud kuni 100 miljardit eurot.

Alcidi on kindel, et Hispaania abipakett on vaid aja küsimus. Sõnade ja lubaduste aeg on möödas. "Kriis ei lahene enne, kui raha on lauale käidud ja kulutatud," ütles Alcidi.

Kõik on ette valmistatud, ESM saab euroala alalise päästemehhanismina tööle hakata esimesest päevast.

EFSt/ESMi juht Klaus Regling

Hispaaniast saaks nii ESMi esimene klient. Samuti on Euroopa Keskpank valmis oma tugiootprogrammi käivitama, ütles keskpanga juht Mario Draghi läinud nädalal pressikonverentsil.

Hispaania pelgab aga abi tingimusi, mis Draghi sõnul ei pea sugugi olema karistavad. Ent viivitama ajendab Hispaaniat ka Saksamaa, kes tahaks võimalikud lähiaja abipaketid parlamendile esitada ühe paketina. Hispaaniale lisaks on arutusel abipakett Küprosele ning olukord Kreekas.

Kreeka peaminister Antonis Samaras ütles reedel, et kui riik järgmist 31,5 miljardit eurot abilaenust varsti kätte ei saa, on valitsusel novembriks raha otsas.

Kreeka otsus viibib. Täna ei otsusta euroala rahandusministrid selle kohta veel midagi, kuna kõnelused abiprogrammi täitmise üle alles jätkuvad.

IMF on survestanud euroala riike kas Kreeka le lisaabi andma või osaliselt Kreekale antud abilaene maha kandma, kuna võlakoores käib riigile ikka alles üle jõu. IMF hoiatab, et võib Kreeka rahastamise peatada.

Väljavaatele, et Euroopa Keskpank Kreeka võlakoores kergendada aitaks, tõmbas Mario Draghi aga kriipsu peale.

"Oleme korduvalt öelnud, et igasugune meie bilansis olevate võlakirjade restruktureerimine on sisuliselt riigi võla rahastamine," ütles Draghi pressikonverentsil. Seda keskpank teha ei või.

Kõnelused troikaga (Euroopa Komisjoni, Euroopa Keskpanka ja IMFi esindajatega) jätkuvad, otsuseid oodatakse eurogrupi kohtumisest novembris.

Homme saabub Ateenasse visiidile Saksamaa kantsler Angela Merkel. See on esimene visiit pärast Kreeka võlakriisi puhkemist kolm aastat tagasi ning seda tõlgendatakse kui Saksamaa toetusavaldust Kreeka praegusele valitsusele.

"Me näeme, et Samarase valitsus pingutab, et reforme ellu viia, ning soovime seda toetada," ütles reedel Merkeli pressiesindaja Steffan Seibert.

A Mis on mis ESM saavutab täismahu kolme aastaga

ESMi käivitumise järel maksavad liikmesriigid oktoobris fondi kapitali sisse 32 mld eurot, mis tagab ESMile laenuvõime 200 mld eurot. (Eesti tänavune sissemaks sellest 60 mln eurot) Tuleval aastal makstakse sisse veel 32 mld ja 2014. aastal ülejäänud 16 mld, millega ESM saavutab maksimaalse laenuvõime 500 mld eurot. Abivajajatele edasilaenatava raha laenab ESM turult. ESMi eelkäija EFSF pole käivi-

tumise saadik (2010 juuni) kahju kandnud. AAA-reitinguga EFSF on võlakirju müünud ka negatiivse intressiga. Agentuur Moody's on hoiatanud, et ESM võib saada madalama reitingu. Et ESMi laenuvõime ja EFSFi juba võetud kohustused liidetakse, on Eesti maksimaalne garantii abifondide ees kõige mustema stsenaariumi korral ligikaudu 2,3 mld eurot, ütles rahandusminister Jürgen Ligi läinud nädalal riigikogus.

ESM-i vastane meeleavaldus Tallinnas tänavu augustis. FOTO: RAUL MEE

Finantstehingute maks kogub toetust

Homme arutavad ELi rahandusministrid hetkeseisu ettepanekus kehtestada finantstehingute maks.

Juunis andsid valitsusjuhid rohelise tule ideega edasi liikumiseks n-ö süvendatud koostöö vormis, kuna kõik riigid pole uue maksuga nõus. Vaja on vähemalt üheksa riigi toetust.

Maksu kannustavad tagant Saksamaa ja Prantsusmaa, kellele on liitunud Austria, Belgia, Portugal ja Sloveenia.

Septembri lõpus istungil teemat arutanud Eesti valitsus otsustas liituda vähemalt maksu algatusgrupiga.

"Me ei taha olla nende hulgas, kellele lõpuks jääb pelk võimalus, kas kellegi teise poolt väljatöötatud ettepanekutega liituda või liitumata jätta," ütles peaminister Andrus Ansip põhjenduseks. "Parem on ikkagi olla mõttekodades, initsiatiivgruppides kui lohiseda kusagil järel." Maksu kehtestamine on eraldi otsus.

Äripäeva ja Reformi kohtuheitlus. Kohtunik soovib leida kompromiss

KATARIINA KRJUTŠKOVA
katarina.krjutskova@aripaev.ee

Neljapäeval Reformierakonna ja Äripäeva vahelises kohtuasjas toimunud istungil Harju maakohus palus kohtunik Meeli Kaur enne otsuse välja kuulutamist osapooltel kompromiss leida.

“Ma arvan, et see on väga mõistlik lähenemine,” kommenteeris Äripäeva esindaja Ants Nõmper kohtuniku ettepanekut. Samas nentis ta, et kohtusaalis tekkinud mulje järgi polnud vastaspool kompromissialdis.

Koos advokaat Carri Gintoriga Reformierakonda kohtus esindanud peasekretär Martin Kuke kommentaar ei sisalda aga ühtegi viidet võimalikule kompromissile. “Reformierakond soovib, et Äripäev avaldaks ebaõigeid andmeid ümberlukkava avalduse. Oleme jätnud avaldamise täpse viisi kohtu otsustada. Arvestades seda, et Äripäev pole seni piisavas mahus avaldanud, et nad edendasid oma artikleid valeväiteid kasutades, usume, et kohus peab vajalikuks siiski Äripäeva vigadele piisava tähelepanu juhtimist,” kirjutas Kukk e-kirjas pärast istungit Äripäeva küsimustele vastates.

Võimalused selgitada. Äripäeva peatoimetaja asetäitja Aivar Hundimägi sõnul on Äripäev korduvalt pakkunud teisele poolele võimalust toimunud selgitada ja täpsustada. “Tegime seda nii enne kui ka kohe pärast esimese artikli ilmumist. Oleme oma kompromissettepaneku teinud ka pärast Reformierakonna hagi esitamist, näiteks olnud nõus kahe ilmunud lause kohta avaldama täpsustuse. Reformierakonna nõudmised on aga olnud sellised, millega me ei saa nõustuda, sest hagi viidatud eksimused ei puuduta avaldatud lugude põhiväiteid,” rääkis Hundimägi.

“Kõige olulisem fakt on see, et valimisaastatel aitas Reformierakonna propagandaväljaandeid kirjastada firma, mille omanik varjas end Šveitsi privaattangas abil. See koostöö algas, kui erakonna peasekretär oli praegune justiitsminister Kristen Michal.

REFORMIERAKONDA kohtus esindanud peasekretär Martin Kuke sõnul on erakond vaidlustanud ainult osa Äripäeva ebaõigeid faktiväiteid. FOTO: ERIK PROZES

Neid fakte pole erakond vaidlustanud, sest nutikate inimestena saavad nad aru, et jääksid kohtus kaotajaks,” rääkis Hundimägi.

Tema sõnul on Reformierakonna eesmärk otsida pisiviigu, millele tuginedes jätta avalikkusele mulje, et info erakonna koostööst Šveitsi privaattangas abil peidetud salapärase isikuga on olnud vale. “Äripäeva kompromissivaheldus on olnud tingitud ka sellest, et kohtuvaidlus lõppeks võimalikult kiiresti. Praegu on Reformierakond kohtuasja oskuslikult kasutanud selleks, et keegi ei hakkaks põhjalikumalt uurima nende kahtlasi sidemeid Šveitsi privaattangas kliendiga,” lausus Hundimägi. Tema sõnul on selle taktika õnne läinud näiteks riigikogu juures tegutseva erakondade rahastamise järelevalve komisjon.

Kuus väidet. Neljapäeval arutati kohtus kuue väite üle, millest kahe puhul on Äripäev olnud nõus avaldama täpsustuse, ja nelja väite ümberlukkamisele vaidleb ajaleht vastu. Kohtuniku hinnangul nõuab Reformierakond ühel puhul sellise väite

ümberlukkamist, mis pole lehes ilmunud. Ülejäänud kolm väidet on aga hinnangulised.

“Kohtunik andis selgelt mõista, et selles osas, kus Äripäev on ise valmis ebaõiged väited ümberlukkama, on mõistlik kokku leppida Äripäeva kahjuks. Ülejäänud osas, kus kohtunik ütles, et hageja on üritanud Äripäevale sõnu suhu panna, soovitas ta teisel poolel Äripäevaga kokku leppida,” rääkis Nõmper.

Kukk sõnas, et Äripäeva valede väidete esitamise taga saab näha soovi ajalehte skandaalse uudiste toel paremini müüa ja heita halba varju Reformierakonnale. “Lisaks tasub märkida, et Reformierakond on oma hagi vaidlustanud ainult osa Äripäeva ebaõiged faktiväiteid ja väärtushinnanguid. Ülejäänud nõuete esitamiseks on seaduse kohaselt aega kuni kolm aastat,” lisas ta.

Nõmper lisas, et Reformierakonna taktika on mitte rääkida asjast, vaid leida vormilisi eksimusi, mis üldpilti tegelikult ei mõjuta. Nõmperi hinnangul ei muutu artikli sisu, kui partei poolt vaidlustatu saab lehes täpsustatud.

ri Kovalenko hagi ning kohustas Fjodor Bermani avaldama 30 päeva jooksul alates kohtuotsuse jõustumisest Äripäeva paberlehes ja online-versioonis omal kulul avalduse, millega lükkab ümber meedias esitatud valeandmed.

Eelmise aasta kevadel ja suvel Äripäevale antud intervjuudes väitis Berman, et väikeaktsionärid on salaja kokku olnud BLRT Grupi aktsiaid sooviga ettevõte

üle võtta. Fjodor Bermani esindaja vandeadvokaat Ants Nõmper advokaadibüroost Raidla Lejins & Norcous märkis, et on kahetsusväärne, et kohus keelab inimestel arvamust avaldada ja arvustada aktsiate kokkustamise skeeme variühingute abil. “Siiski on otsuses küllaldaselt alust edasikaebamiseks ning töö apellatsioonikaebusega on juba alanud,” kinnitas Nõmper.

ARIPA.EE

Energiaturu avanemiseni on jäänud loetud päevad. Viimane võimalus vaadata veelkord üle riskid ja ohud, võimalused ja eelised. Vaielda selgeks olulised teemad ja sõlmida kokku lahtised otsad. Olla kohal, kuulda, näha, hinnata ning oma sõna sekka öelda.

Äripäeva ja Advokaadibüroo GLIMSTEDT

ENERGIA-KONVERENTS: Energiaturu piiritlematud piirid

22. novembril 2012
Nordic Hotel Forum
konverentsikeskuses

Kohal on:

ENERGIATURU LOOJAD

10.00-10.30 Elektrituru andmelao loomise valu ja võlu
Eleringi elektriturgude osakonna juhataja **INGRID ARUS**

10.30-11.00 Elektriäri Lätis ja Leedus
Eesti Energia energiamüügi juht **KARLA AGAN**

11.00-11.15 Kohvipaus

11.15-11.45 Elektribörsi loomise kogemused Eestis, Leedus ja Lätis
NordPoolSpot regioonijuht **HANDO SUTTER**

11.45-12.30 Elektriost finantsinstrumentidega
NASDAQ OMX Finland juht **JUKKA NYGREN**

12.30-13.30 Lõuna

ENERGIATURU KUJUNDAJAD

13.30-14.30 Arutlusring: Kas Eesti peaks tootma oma elektri ise?

Põlevkivi – majandus- ja kommunikatsiooniminister **JUHAN PARTS**

Taastuvenergia – Eesti Taastuvenergia Koja juht **RENE TAMMIST**

Gaas – Eesti Gaasi juhatuse liige **RAUL KOTOV**

Tuumaenergia – MTÜ Eesti Tuumajaam tegevjuht **KALEV KALLEMETS**

ENERGIATURU VALVURID

14.30-15.00 Eesti elektri- ja gaasiturg Riigikontrolli kriitilise pilgu läbi
Riigikontroll Tulemusauditi osakonna peakontrolör **TARMO OLGO**

15.00-15.30 Õiguskantsleri 2012.a eelisvaldkond – elektrienergia kättesaadavus
Õiguskantsler **INDREK TEDER**

15.30-15.45 Konverentsi lõpetamine

Äripäev

GLIMSTEDT
LAW FIRM

Konverentsi hind kuni 16.11.2012 **199 eurot** (km-ga 238,80 eurot). Tavahind 299 eurot (km-ga 358,80 eurot). Registreerides korraga ühest maksjaettevõttest kaks või enam osalejat kehtib lisasoodustus 5%. Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0020, 56 99 2025, projektijuht Liina Lilleniit või **www.seminar.aripaev.ee**

A Kalender Kolm nädalat maakondade edukamaid

Äripäeva maakondade TOPide
ilmumisajad

08.10 Harjumaa
09.10 Hiiumaa ja Saaremaa
10.10 Ida-Virumaa
11.10 Jõgevamaa
12.10 Järvamaa

15.10 Läänemaa
16.10 Lääne-Virumaa
17.10 Põlvamaa
18.10 Pärnumaa
19.10 Raplamaa

22.10 Tartumaa
23.10 Valgamaa
24.10 Viljandimaa
25.10 Võrumaa
26.10 Maakonna TOPide TOP
ehk 15 maakonna
edukaim ettevõtja

METOODIKA

Äripäeva TOPide lähteandmed on viimase aasta käive ja äriksus/kahjum, käibe ja kasumi kasv, rentaablus ning varade tootlikkus. Edetabelisse pääsemiseks peab ettevõtte asuma või omama tootmisteguvust vastavas maakonnas ning olema tegutsenud vähemalt kolm viimast aastat.

UWEKO omanikud Urmas Vompa ja Eddy Lainurm (vasakult teine ja kolmas) eelistavad hoida tagaplaanile, keskendudes rohkem igapäevasele tööle. FOTO: MEELI KÜTTIM

HARJUMAA ETTEVÕTETE TOP: 12. KOHT

Uweko omanikud seisavad kahe jalaga maas. Torude müügis on saavutatud stabiilsus

A KADRI BANK
kadri.bank@aripaev.ee

Stabiilselt eduka ja kasvava torude maaletooja Uweko areng viis firma omanikud Äripäeva Rikaste TOPi, kuid ettevõtjad ise eelistavad tagasihoidlikuks jääda.

Kui torusid importiva ASi Uweko kontorisse sisse astume, käib seal kibe töö. Tegevjuht Eddy Lainurm palub meil fotograafia seniks istet võtta, kuni ta paar ülesannet arvuti taga lõpetab. Tema kõrvallaua taga on ettevõtte teine omanik Urmas Vompa paberitesse süvenenud.

Aeg-ajalt astub kontorisse sisse mõni lao- või transportitööline, küsides millegi kohta nõu. Vompa tõuseb laua tagant püsti ja uurib samas toas töötavate kolleegidelt, mida nemad asjast arvavad. Jah, Uweko omanikud polegi end kuskile ülemuste kabinetti peitnud, vaid töötavad ühes suures ruumis koos kolme teise kolleegiga.

Kontoriruumi seinal helendab suur teleriekraan, mis näitab reaajas pilti laos toimuvast. Töörütmi hoiab ülal tempokas raadiomusika. Nii sisustus kui ka kõik muu näib siin kontoris olevat eelkõige praktiline – ei mingit uhkeldamist. Ja sama põhimõtet tunduvad järgivat ka Urmas Vomp ja Eddy Lainurm ise.

Töötajad püsivad. Sest kuigi nende ettevõtte on käibelt Baltimaade üks suuremaid terastorude ja fittingute müüjaid ning ettevõtte väärtus on viinud selle omanikud ka Äripäeva Rikaste TOPi, kehitavad asjaosalised ise vaid õlgu, kui küsida, kas nad tehtu üle ka uhkust tunnevad.

“Kui iga päev siin käia ja tööd teha, siis ei oskagi niimoodi vaadata,” ütleb Vompa. “Me teeme tööd ikka selleks, et peret toita. Aga et uhkust tunda... Vaat seda ei ole.”

”

Levada ja paljud teised asusid müüma kõikvõimalikke metallitooteid, aga meil tuli spetsialiseeruda. See ongi meile stabiilsuse kindlustanud.

**Uweko
suuromanik
Urmas Vompa**

Uurin edasi, et mis ikkagi nende ettevõtmise juures kõige positiivsem on. “Et töö saab käia,” ütleb muiates Lainurm ja lisab siis: “Seltskond on tööl hea. Meil on lojaalsed ja pikaajalised töötajad. Meilt ei ole vist ükski inimene (omal initsiaalivõtmis) teise kohta tööle läinud.”

See hea seltskonnaga ettevõtte sai alguse 1990. aastate esimeses pooles, kui nõukogude ajal ehitustetevõttes töötanud Vompa nägi, et Eestis ja teistes Baltimaades ei ole torutehast. Ta otsustas hakata ise torusid importima.

Soome oli liiga kallis. Esialgu vaatas Vompa ka Soome poole, kuid pidi tõdema, et sealne toodang oli väikese vaese riigi jaoks veel liiga kallis. Nii alustas ta läbirääkimisi Venemaa ja Ukraina metallurgiatehastega ja sealt tuli ka esimene kaup.

Aja jooksul on lisandunud nende riikide tehastele veel koostöö Austria, Saksa ja Tšehhi tehastega. Lainurm ütleb, et kuigi Uweko on oma regioonis üks suuremaid müüjaid, on nad ka isegi koos kõigi oma konkurentidega mainitud tehaste jaoks väikesed tegijad. “Tehased on suured, mõnes neist töötab ainuüksi tootmise poolel 20 000 inimest. Terve linn võib olla üks tehase,” kirjeldab ta mastaape.

See ei tähenda Lainurme sõnul aga seda, et Eesti edasimüüja selliste gigantidega läbirääkimisi pidades alati nõrgemal positsioonil oleks. “Hinnaläbirääkimistes põhineb palju siiski inimestevahelistel suhetel,” märgib ta. “Nad saavad aru, et kuigi kogused on väikesed, on ka meil vaja head hinda. Sest samas me ostame neilt pidevalt.”

Firma maine toob kunded. Uweko põhilisteks klientideks on mitmesuguste trasside ja konstruktsioonide ehitajad ning energiatootmise ja masinatööstuse ettevõtted. Põhiline müügitulu tuleb Eestist, aga selle kõrval eksporditakse teistesse Baltimaadesse ning Soome ja Saksamaale.

Lainurm ütleb, et reklaami teevad nad vähe. Kliente leitakse pigem tänu sellele, et ettevõtte on nii pikalt tegutsenud ja seda tänu sellele teatakse.

Ka paljud välismaised kliendid on nad lihtsalt ise üles otsinud ning osa neist on kujunenud pikaajalisteks partneriteks. “Tihtipeale on näiteks nii suurel turul nagu Saksamaa mõni suur projekt, kus kohapeal ei ole teatud toodet nii suures koguses kohe võtta. Kuna me suudame tarnida kiiresti ning tänu kindlustusele on Saksa partneritel mõdukas maksetähtaeg, siis saamegi neile müüa,” selgitab Lainurm. Aastas müüb Uweko klientidele kokku umbes 25 000 tonni torusid.

Uweko Maardus asuv lao- ja kontorihoone valmis viis aastat tagasi. Enne seda tegutses samas kandis asuval rendipinnal. “Võib-olla ei oleks ise ehitamise peale mõelnudki, aga 2005. aastal ei olnud võimalik rentida suurt ja spetsiifiliste nõudmistega – näiteks nii kõrgete lagedega – laopinda. Kriisi ajal tekkis vabu pindu ehk juurde, aga siis olime me juba oma majas.”

Lainurm märgib, et kui buumi ajal esitati neile pigem vähem, aga suuri tellimusi, siis praegu saadakse rohkem, kuid väiksemaid tellimusi. Näiteks ehitati majanduskasvu ajal Eestis naftaterminale, praegu on klientideks näiteks mehaanikaettevõtted.

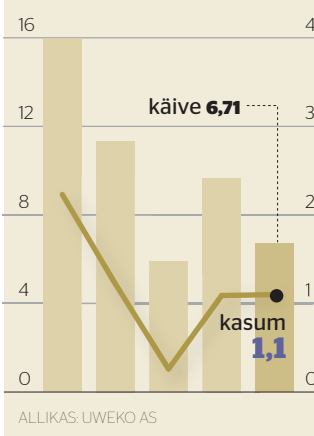
Tegevjuht usub, et ka järgmistel aastatel jääb selline trend püsima. Selle aasta kohta prognoosib ta sarnaseid majandusnäitajaid kui 2011. aastal. “Kasvu sel aastal toimunud ei ole, aga müüginumbriid võivad eelmise aastaga samale tasemele jääda.”

Kui jätta välja kriisijärgne aasta, on Uweko puhul tegemist stabiilselt kasvava ettevõttega. Alus sellisele n-õ targu talitamisega pandi juba ettevõtte algusaegadel. “Kui me alustasime, siis rahalisi vahendeid kuigi palju ei olnud,” meenutab Vompa. “Levada ja paljud teised asusid müüma kõikvõimalikke metallitooteid, aga meil tuli spetsialiseeruda. See ongi meile stabiilsuse kindlustanud.”

Intervjuud lõpetades tundub mulle, et Uweko mehed on oma ettevõtte käekäigu üle heas mõttes uhked küll, aga omal tagasihoidlikul moel. Nagu nad meiega hüvasti jättes lausuvad: ennast kiita neile ei meeldi – nii võib veel midagi ära sõnuda.

A Tulemused Kasumi langus peatati

AS Uweko tulemused, mln eurodes

ALLIKAS: UWEKO AS

207.

kohale Äripäeva Rikaste TOPis kerkis sel aastal Uweko suuromanik Urmas Vompa 10,2 miljoni eurose varaga. Firma kaasomanik Eddy Lainurme on 408. kohal.

Eesti pank.

LHV pank

Harjumaa edukamad ettevõtted aastal 2011

koht	firma nimi	tegevusala	tegevjuht/juh.liige	põhiomanikud (koos osalusprotsendiga)	müügitulu 2011, €	ärikasum 2011, €	koht 2010
1.	PKCEESTIAS	TOOTMINE	JANI TANELI KILJALA	PKC WIRING SYSTEMS OY 100%	159 596 464	25 514 878	1.
2.	INDORE CHEMICAL OÜ	HULGIKAUBANDUS	IGOR GOLENIŠTŠEV	IGOR GOLENIŠTŠEV 100%	18 549 220	5 877 912	50.
3.	HEKOTEK AS²	MASINAEHITUS	HEIKI EINPAUL	SORB INDUSTRI AB 82,50%	35 214 842	3 512 841	6.
4.	Horizon Tselluloosi ja Paberi AS²	paberitootmine	Aime-Kersti Kelder	Tolaram Corporation PTE. Ltd 100%	65 229 000	13 434 000	5.
5.	Ensto Ensek AS	tootmine	Peeter Mörd	Ensto OY 100%	69 344 837	9 618 286	4.
6.	ABB AS	masinaehitus	Bo Roger Vilhelm Henriksson	ABB Norden Holding Aktiebolag 100%	150 316 000	12 097 000	
7.	Alexela Terminal AS	vedelike ja gaaside ladustamine	Aleksandr Dalton	Alexela Logistics AS 100%	20 123 681	6 120 087	
8.	DBT AS²	laadungikäitus	Vladimir Volohhonski	Balttrans LLC 50%, Capso Holdings Ltd 50%	31 766 255	9 232 666	3.
9.	Vesta Terminal Tallinn OÜ	laadungikäitus	Valter Aman	Mercuria Energy Estonia OÜ 100%	37 861 000	14 522 000	2.
10.	Würth AS	hulgikaubandus	Lauri Luks	Würth OY 100%	20 209 782	3 786 072	19.
11.	TREF Nord AS	ehitus	Mikk Pääru	TREF AS 80%	16 000 493	1 579 347	118.
12.	Uweko AS	hulgikaubandus	Eddy Lainurm	Urmas Vompa 65%, Eddy Lainurm 35%	15 977 395	2 359 099	12.
13.	Hilding Anders Baltic AS	tekstiilitootmine	Janek Haud	Hilding AB 100%	20 612 084	1 933 934	43.
14.	MiTe Engineering OÜ	inseneritegevused	Sulev Saar	Sulev Saar 85,50%	11 876 281	1 115 996	
15.	Filter AS²	hulgikaubandus	Antti Toppi	Vodapro Holding OÜ 75%, Antti Toppi 25%	53 642 204	3 045 857	20.
16.	Glamox HE AS	tootmine	Meelis Peterson	Glamox Luxo Lighting OY 80%, Glamox ASA 20%	21 199 000	3 287 000	11.
17.	WETT Eesti OÜ	ekspedeerimine	Svetlana Zelentsova	Valery Glushchuk 63%, Wett Finland OY 37%	11 119 619	6 100 996	10.
18.	Diapol Granite OÜ	ehitusmaterjalitootmine	Indrek Vallaste	Diapol Ltd 100%	9 742 500	3 131 248	25.
19.	Alekon Holding AS²	hulgikaubandus	Juri Šuba	Alla Šuba 51,25%, Juri Šuba 48,75%	12 736 109	1 889 785	100.
20.	Alas-Kuul AS	hulgikaubandus	Indrek Orro	Distribuutor OÜ 51%, Veiko Soots 25,50%	11 527 141	1 210 578	37.
21.-22.	Morbela OÜ²	hulgikaubandus	Raul Voit	Raul Voit 100%	10 591 333	1 536 848	44.
21.-22.	Intrac Eesti AS	muude mootorsõidukite müük	Raul Rand	INTRAC Group AB 100%	21 500 000	1 222 000	
23.	Klaasimeister AS	ehitusmaterjalitootmine	Tarmo Jullinen	Tarmo Jullinen 50%, Heiki Zupping 50%	9 363 147	1 544 778	89.
24.	Viimsi Keevitus AS	ehitus	Jaak Ritso	Jaak Ritso 99,75%	10 297 369	1 881 458	130.
25.	DSV Transport AS	ekspedeerimine	Jaan Lepp	DSV Road Holding A/S 100%	56 143 560	2 851 635	16.
26.	Lennuliiklusteeninduse AS	aeronavigatsiooniteenused	Tanel Rautits	majandus- ja kommunikatsiooniministeerium 100%	15 203 471	4 124 847	
27.	Hesburger AS	toitlustus	Kari Juhani Salmela	Hes-Pro OY 100%	17 813 613	1 679 326	53.
28.	Saku Õlletehase AS	toiduainetööstus	Margus Kastein	Carlsberg Invest A/S, filiaal i Finland 90,64%	57 552 000	4 525 000	27.
29.	Metalliset Eesti OÜ	metallitööstus	Pertti Juhani Vepsäläinen	Metalliset OY 100%	22 018 284	1 808 847	
30.	Talot AS	ehitusmaterjalitootmine	Rasmus Kurm	5 juriidilist isikut	8 668 508	1 080 706	
31.	Baltem AS	hulgikaubandus	Meelis Mitt	Tecnologia Para La Construcccion y Minería S.L. 100%	25 909 123	1 117 984	87.
32.	Rosentor OÜ	tootmine	Olev Suurkask	Olev Suurkask 25%, Vello Suurkask 25%, Indrek Suurkask 25%	10 524 348	1 936 380	35.
33.	Anvol OÜ²	hulgikaubandus	Stanislav Nemko	Boris Stiskin 33%, Stanislav Nemko 26%, Svetlana Moskalenko 26%	13 031 952	1 243 122	45.
34.	Tallegg AS	toiduainetööstus	Teet Soorm	HKSCAN OYJ 100%	49 039 000	3 169 000	60.
35.	Eesti Pandipakend OÜ	jäätmekäitus	Rauno Peeter Raal	4 juriidilist isikut	25 895 652	2 772 642	
36.	Proplastik OÜ	hulgikaubandus	Taavi Reigam	Solarbalt OÜ 100%	10 610 913	864 803	102.
37.	Draka Keila Cables AS	tootmine	Tarvo Lepik	Draka NK-Cables OY 66%, Harju Elekter AS 34%	45 403 625	1 585 800	46.
38.-40.	Regreta OÜ	hulgikaubandus	Mait Maarend	Mait Maarend 100%	66 094 297	1 376 842	9.
38.-40.	Metek OÜ	ehitus	Erko Karo	Erko Karo 100%	10 446 827	800 702	
38.-40.	Nynas AS	hulgikaubandus	Indrek Tepp	Nynäs Petroleum AB 100%	29 443 000	960 000	92.
41.	Russian Estonian Rail Services AS²	raudteeveeremi rentimine	Ervin Hasselbach	Malmros Continental Property B.V. 100%	10 237 041	4 593 805	38.
42.	Vichiunai Nordic AS	hulgikaubandus	Tomas Skierus	Plunges Kooperatine Prekyba UAB 100%	11 009 904	2 998 227	
43.	Lindström OÜ	renditeenused	Rain Vääna	Lindstöm OY 100%	9 116 519	2 205 141	68.
44.	Interconnect Product Assembly AS	tootmine	Koidu Kask	John Ross 60%, Marko Männi 20%	11 602 951	1 552 695	23.
45.	DPD Eesti AS	muu posti- ja kullerteenus	Tarmo Tael	GeoPost SA 100%	8 979 490	1 167 100	
46.	M.V.Wool AS	toiduainetööstus	Mati Vetevool	Mati Vetevool 36,59%, Moonika Vetevool, Meelis Vetevool à 31,71%	12 039 856	880 286	95.
47.	Husqvarna Eesti OÜ	hulgikaubandus	Jaanus Vahesalu	Husqvarna Aktiebolag 100%	10 041 644	841 731	70.
48.	Kalev AS	toiduainetööstus	Kaido Kaare	Felix ABBA OY AB 100%	28 779 956	1 397 463	
49.-50.	RGR Airon OÜ	metallitööstus	Inna Daniljuk	Inna Daniljuk 50,02%, Jelena Masli 37,50%	8 938 689	931 636	
49.-50.	Technobalt Holding AS²	hulgikaubandus	Tarmo Männasalu	Tarmo Männasalu 75%, Rain Helde 25%	9 428 570	828 587	73.
51.-52.	Tamro Eesti OÜ¹	hulgikaubandus	Petri Ilari Anttila	Tamro OYJ 100%	75 806 000	3 521 000	49.
51.-52.	Santa Maria AS	toiduainetööstus	Tiit Nuudi	Santa Maria AB 100%	25 460 968	1 060 377	40.
53.	Linford AS	transport	Mihkel Vahe	Taivo Abram 63,08%, Mihkel Vahe 16,92%	16 665 423	1 321 384	31.
54.	Petkam AS²	hulgikaubandus	Vladimir Kats	Vladimir Kats 75%, Stanislav Gnezdovski 25%	57 938 790	972 456	42.
55.-56.	Harju Elekter AS²	tootmine	Andres Allikmäe	Harju KEK AS 32,14%, ING Luxemburg S.A. 11,31%	46 674 000	2 025 000	71.
55.-56.	Altia Eesti AS	toiduainetööstus	Kristel Mets	Altia Corporation 100%	33 239 102	693 946	111.
57.	Kinnisvaravalduse AS	kinnisvara	Anders Patrik Lorentzson	Rimi Baltic AB 100%	15 685 000	4 498 000	29.
58.	Technomar & Adrem AS²	puidutööstus	Igor Izraeljan	Igor Izraeljan 90%, Irene Izraeljan 10%	35 657 241	1 835 693	24.
59.	Plastone OÜ	plastitööstus	Martin Koppel	Plastone OY 100%	9 005 645	941 128	
60.	Interchemie Werken De Adelaar Eesti AS	ravimitööstus	Veiko Saluste	Veiko Saluste, Maco Investments B.V., Gellings Holding B.V., H. Gellings Holding B.V., kõik 25%	14 222 942	1 387 732	8.
61.-62.	History & Heraldry Europe OÜ	hulgikaubandus	Krista Vaga	History & Heraldry Limited 100%	12 964 187	4 149 319	7.
61.-62.	Aegviidu Puit AS	saematerjalitootmine	Tõnu Ehrpais	Viiratsi Saeveski AS 100%	8 979 476	1 456 762	17.
63.	Saue Production OÜ	toiduainetööstus	Veiko Soome	Lihei OY 100%	27 972 420	708 936	91.
64.	Woodyscoveri OÜ	hulgikaubandus	Irina Jevlanova	Datatec International OÜ 51%, Irina Jevlanova 49%	16 474 980	706 444	
65.	Maardu Terminal AS	hulgikaubandus	Toomas Randaru	JetCapital AS 100%	36 114 142	788 466	
66.	Veho Eesti AS	mootorsõidukite müük, remont	Ando Nõel	Veho Group OY AB 100%	32 970 626	542 875	112.
67.	Favor AS	metallitööstus	Mart Proos	Proos Invest OÜ 79,75%	17 919 656	680 778	101.
68.	Merkolek OÜ	hulgikaubandus	Venjamin Kuligin	Venjamin Kuligin 100%	28 803 655	476 304	94.
69.	Greiner Packaging AS	plastitööstus	Harri Kundla	Greiner Packaging International GmbH 100%	16 804 898	1 414 916	36.
70.	Balti Autoosad AS	hulgikaubandus	Sten Pertens	Koivunen OY 80%, Sten Pertens 20%	18 337 220	1 593 538	39.
71.	Magnum AS²	valdusfirma	Leon Jankelevitsh	MM Holdings B.V. 100%	235 156 000	9 655 000	14.
72.	Volvo Estonia OÜ	mootorsõidukite müük, remont	Are Georg Knoph	Volvo Holding Sverige Aktiebolag 100%	26 817 392	768 036	32.
73.-74.	Harju Ehitus AS²	ehitus	Aare Neudorf	Olle Reinholm, Olavi Kalmet, Aavo Teder, Aare Neudorf, Märt Luuk à 20%	9 915 620	440 848	
73.-74.	Fors MW AS²	masinaehitus	Sven Peter Kastberg	5 juriidilist isikut	18 381 302	885 565	
75.	Konekesko Eesti AS	hulgikaubandus	Ela Lillemaa	Konekesko OY 100%	32 489 289	1 338 075	30.
76.	Zoovetvaru OÜ	hulgikaubandus	Indrek-Eston Kuklane	Eskerton OÜ 100%	8 330 685	1 404 099	34.
77.	Balteco AS²	tootmine	Marko Pählapuu	J. Pählapuu 52,94%	8 553 562	496 862	
78.	Stora Enso Packaging AS	pakenditootmine	Aija Zemribo	Stora Enso Packaging OY 100%	11 178 401	914 995	
79.	Mercantile Group AS	hulgikaubandus	Maris Parik	Mercantile Group OY AB 100%	10 455 312	693 946	74.
80.	Keila Tarbijate Ühistu TÜH	jaekaubandus	Olev Mäll	ühistu liikmed	23 959 775	719 770	119.

¹ MAJANDUSAASTA ERINEB KALENDRIAASTAST ² KONSOLIDEERITUD

PANKROTIVARA OSTMINE

Pankrotihaldur: igapähele on rahaline piir. Kallid kinnistud sundmüügis

KADRI JAKOBSON
kadjri.jakobson@aripaev.ee

Eestis on kohtutäiturid ja pankrotihaldurid müüki pannud kümme kinnistut, mille alghind on üle miljoni euro. Kuidas aga sellistel enampakkumistel osaleda?

Kahte, praegu ilmselt kõige kallimat kinnisvaraobjekti müüb pankrotihaldur Kalle Mõtsnik. Üks neist, ligi viiehektariline kinnistu asub Tallinnas Paljassaare sadamas Nõlva 9, kuulub Paljassaare sadama arendajale, ärimees Sergei Hadži firmale Fransertal ja selle alghind on 16 miljonit eurot. Äripäev kirjutas kinnistu müügist esimest korda 2009. aasta märtsis, kui kohtutäitur selle müüki pani. Esialgne hind oli 596 miljonit krooni, seejärel langes see 482 miljonile ning edasi sulas hind nagu kevadine lumi. Praegu on kinnistu müügis 19 miljoni euroga (ligi 250 mln krooni).

Paljassaare sadama ühe suurarendaja, firma Fransertal omanik Sergei Hadži sai tänu loomingu- ja raamatupidamisele ning mereäärse kinnistu korduva üleshindamisele Sampo Pangast üle saja miljoni krooni. Ehkki 2009. aastal ütles Hadži, et kinnistu müük ei tähenda firma pankrotti ning otsitakse uusi investoreid, oli sama aasta septembris Fransertal juba ametlikult pankrotis.

Mõtsnik müüb ka tervikvarana pankrotistunud ASI Biodiesel Paldiski 34 000 ruutmeetrist tootmismaad Paldiski linnas, mille alghind on 5,9 miljonit eurot. Mõtsniku sõnul on Paldiski kinnistu mitmendat ringi müügis ja vaatamas on käidud seda päris palju. "Nii meilt kui ka välismaalt," lisas ta.

Tutvu objektiga. Potentsiaalsel ostjal soovitab Mõtsnik kindlasti tutvuda ostetava kinnistu tausta ja dokumentidega. "Kui pankrotivara ostetakse, tuleb arvestada, et pankrotihaldur on suhteliselt võõras isik ja tema ei tea reeglina selle vara ajalugu," märkis ta. "Kui on kõige rohkem pakutud, siis tuleb see ära osta. Kui pärast müüki ilmnevad mingid vead ja probleemid, siis ostu tagasi pöörata enam ei saa," selgitas Mõtsnik.

Tal on olnud juhtum, kus alles hiljem selgus, et objektil puudus ehitus- ja kasutusluba, ning ostja soovis seetõttu hinda alla kaubelda. Mõtsniku sõnul ei pea pankrotitoimikond aga ostjale vastu tulema. "Meil on olemas kinnistusraamat, ehitusregister, detailplaneeringud kohalikes omavalitsustes – need kõik on avalikud dokumendid ja saada- val. Ostja võiks nendega tutvuda, et hiljem ei tekiks üllatusi, et tahtis ehitada üheksakorruselise maja, kuid saab vaid kolmekorruselise ehitada," lausus Mõtsnik.

Enampakkumise reeglite järgi tuleb osalejale tasuda konkreetseks kuupäevaks 10% tagatisraha, mis mitteviitnutele hiljem tagastatakse. Mõne

FOTOD: ERIK PROZES, VÄINU ROZENTAL

„Kui pärast müüki ilmnevad mingid vead ja probleemid, siis ostu tagasi pöörata enam ei saa. pankrotihaldur Kalle Mõtsnik

objekti puhul ulatub tagatisraha üle miljoni euro. On see kõigil kohe võtta? "Kes tahab kallimat objekti, küllap tal peab ka rohkem raha olema. Hiljem makstakse neile, kes ei võitnud, reeglina raha tagasi järgmise tööpäeva jooksul," selgitas Mõtsnik.

Tark ei torma. Paljud varad on enampakkumisel juba mitmendat ringi ja nende hind ainult sulab. Küsimusele, kas esimeste pakkumiste peale üldse osalema tulla, vastas pankrotihaldur, et see on nii ja naa. "Oleneb alghinnast ja objektist. Kui hind on madal, tulla kohe ostma. Samas on kinnistul hüpoteegid peal ja hüpoteegipidajad tahavad ikka tavaliselt maksimumi kätte saada. Esimese pakkumise vastu ei pruugi keegi huvi tunda, sest tavaliselt pannakse kõrge hind," ütles ta.

Ehkki enampakkumises võib olla omajagu harsarti, on igapähele jaoks mingi kindel maksimumsumma. "Tavaliselt on igapähele ka rahaline piir ees, kustmaalt ta enam ei maksa, olenemata sellest, kui palju ta seda objekti ka ei tahaks," kinnitas Mõtsnik.

Enamasti viiakse pankrotimenetluses läbi avalik suuline enampakkumine. Kirjalikke enampakkumisi on Mõtsniku sõnul väga harva ja seetõttu ei saa pakkumisi väga tagasi lükata. "Tagasi saame pakkumised lükata vaid juhul, kui pole õigeaegselt laekunud kontole tagatisraha," lisas ta.

Kas on juhtunud, et endised omanikud on ostnud oma kinnistu tagasi pankrotivara? "Päris otse võlgnik ikka ostnud pole, sest temal reeglina ju raha pole," muigas Mõtsnik. "Aga eraisikute pankrottide puhul on teinekord korterid ühisvaras ning alles oli mul juhtum, kus abikaasa ostis ära teise poole kinnisvarast. Tema oli küll otsest võlgnikuga seotud inimene."

Laste 1/Põllu 70/Raudtee 75/ Valve 3, Tallinn

kinnistu hoonestusõigus

3 MLN EURO

Endine Hiiumaa lastehaigla, omanik Tallinna Lastehaigla. Hoonestusõigus kuulub Silen Konsultatsioonidele. Arestitud Nordea panga Eesti filiaali kasuks, hüpoteegid ligi 1,3 mln, ligi 1,6 mln ja 703 eurot.

Pane tähele Kümme kinnistut müügis enam kui miljonieurose alghinnaga

Kohtutäiturite ja pankrotihaldurite müüki pandud kalleimad kinnistud ja nende alghinnad

29. septembri seisuga.

Rae põik 9, Paldiski

5,9 MLN EURO

Pankrotistunud ASI Biodiesel Paldiski tervikvara. Üle 34 000 m² tootmismaad.

Harku tee 3560, Alasi tee 7, 9, Harjumaa

3 MLN EURO

Kinnistul paikneb kahekorrukseline büroo- ja laohoone. Omanik OÜ VWF Kinnisvara. 450 000 eurone hüpoteek Danske panga kasuks ning 50 aastane hoonestusõigus VFF Kinnisvara kasuks.

Kadaka tee 32, Tallinn

1,56 MLN EURO

Kinnistul asub kolmekorruseline büroo- ja laohoone. Omanik OÜ VWF Kinnisvara. 450 000 eurone hüpoteek Danske panga kasuks ning 50 aastane hoonestusõigus VFF Kinnisvara kasuks.

Nõlva 9, Tallinn

16 MLN EURO

Ligi viiehektariline kinnistu ja hoonestusõigus Paljassaare sadamas. Kuulub pankrotistunud firmale Fransertal.

Lao 5, Maardu

1,35 MLN EURO

Kunagi pankrotistunud ASile Ceosil kuulunud tootmiskompleks, mille omanik on AS Reval Projekt.

Tuukri 54, Tallinn

1 MLN EURO

Kinnistul asub 1960 ehitatud neljakorruseline äri- ja büroohoone. Omanik Bristol and Stone (2011) Mahagony OÜ. 39,46 mln kroonine hüpoteek SEB Panga kasuks, üürileping OÜga Krandul 2026. aasta jaanuarini.

Kodu

Komeedi 14

Galeriimaja Tallinna kesklinnas

Villardi 22-1 Tallinn Tel: +372 646 1004

Tohu 5 ja 7

Korterid Maarjamäel Pirita-Kosel

www.colonna.ee

Üürile anda büroopinnad Tallinna Citys

suurusega alates 15 m² kuni 750 m²
hind alates 3,20 €/m²

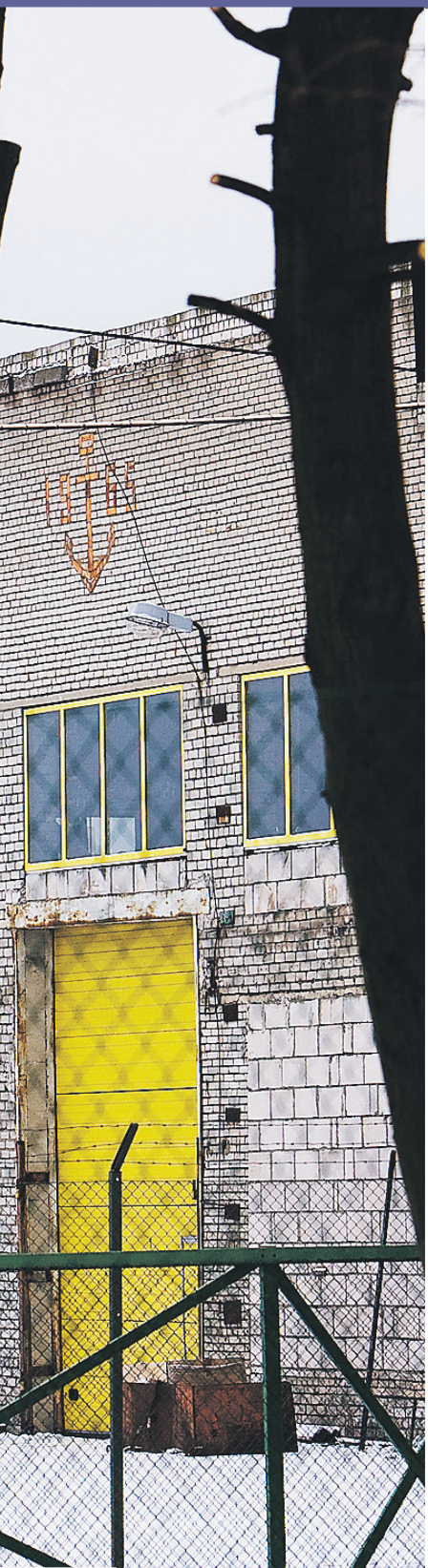
Rävala pst 8
Tel: +372 52 490 90
e-post: rent@r8.ee
WWW.R8.EE

Keevise 14/Lennujaama tee 9, Tallinn

2,7 MLN EURO

Pankrotistunud puu- ja köögiviljade hulgi- müüja OÜ Rigul kinnistu.

Ringtee 2, 2a, Võru 242 a, Tartu

lisaks vallasvara

2,4 MLN EUROOT

Ettevõtja Rein Kilgi osalusena toiduainetööstuse kontsernile Pere AS kuuluva OÜ Pere Pagar kinnistud ja vallasvara. 2,1 mln eurone hüpoteek DNB Panga kasuks.

Lõuna 50/Sihi 96, Tallinn

1,3 MLN EUROOT

ASI Lääne-Tallinna Keskhaigla omanduses olev kaitsealal asuv kinnistu.

Ä Mis on mis

Enampakkumiselt leiab ka odavamad pankrotivara

Vähem kui miljoni euro eest müügis olevad kinnistud

PURDI MÕIS, JÄRVAMAA

990 000 EUROOT

Kolm kinnistut, kokku 4,4 ha. Omanik OÜ Tähepark. Kinnistule on seatud üle 14,1 mln kroonine (0,9 mln eurone) hüpoteek SEB Panga kasuks.

TAMMIKU PÕIK 8, SERVAÄÄRE 1, TUULE 27, 25,

KOHTLA-JÄRVE

Lisaks vallasvara.

990 000 EUROOT

Lisaks neljale kinnistule ligikaudu 3 mln tonni aherainet (mägi), kütusemahuti, kaks ehitussoojakut, sõiduauto haagis, vagunelamu 395 Knaus 8203. Omanik on pankrotistunud OÜ Fioccosa.

ROOSIKRANTS 4, TALLINN

808 500 EUROOT

Omanik Bristol and Stone (2011) Mahagony OÜ, 22,5 mln kroonine (1,4 mln eurone) hüpoteek SEB Panga kasuks. Koormatud 2026. aastani üürilepinguga OÜ Krاندul kasuks.

PARUNI, KOBILU KÜLA, KONGUTA VALD, TARTUMAA

750 000 EUROOT

Pankrotistunud ASI Lihomeister vara.

PAPSAARE KÜLA, AUDRU VALD, PÄRNUMAA

63 kinnisasja tervikvarana.

600 000 EUROOT

Pankrotistunud Claris Holdingu kinnistud.

KOLDE, LOO ALEVIK,

JÕELÄHTME VALD

600 000 EUROOT

Enam kui 10 000 m² elamumaa. Tegemist on kolme väljaehitamata hoonega Loo alevikus.

KINNISTU VASTELIINAS

540 000 EUROOT

OÜ Timmo Puutöököda

MÕISA TEE 10, ALEVIKU PÕIK 1, L1, L2, JÜRI ALEVIK

RAE VALD,

HARJUMAA

480 000 EUROOT

Pankrotistunud ehituskaupade müüja OÜ CGM kolm kinnistut, millel lasuvad hüpoteegid SEB Panga, OÜ Tallinna Õigusbüroo ja Era Liising Grupp ASI kasuks.

PIKK 54, KURESSAARE

487 200 EUROOT

Omanik pankrotistunud OÜ Primus PR. 4,2 mln kroonine (268 000 eurone) hüpoteek Swedbanki ja 12 mln kroonine hüpoteek Primus East kasuks.

JALAKA 85, SOINASTE KÜLA,

ÜLENURME VALD, TARTUMAA

480 000 EUROOT

Omanik on pankrotistunud Eurowest.

SIHI 122/VOOLU 15, TALLINN

460 000 EUROOT

Üle 3000 m² ärimaa, millel asub saun, müüja Tallinna linn.

RANDIVÄLJA TEE 14, TAMMISTE KÜLA, SAUGA VALD, PÄRNUMAA

450 000 EUROOT

Kinnistul paikneb 2007. aastal rajatud kahekorralisel elamu ning kuur-garaaz. Omanik OÜ Goosberg Consult.

PIKK 57-2, TALLINN

400 000 EUROOT

Ligi 125 m² kolmetoaline korter läbi kolme korruse, omanik James Canning Cooke. Hüpoteeke kokku 11,8 mln krooni (754 000 eurot) SEB Ühispanga kasuks.

RAHU 7, NARVA LINN

360 000 EUROOT

Enam kui 34 000 m² kinnistu kuulub pankrotistunud OÜ-le Neptumus. 21,5 mln kroonine hüpoteek Danske panga ja 3 mln kroonine hüpoteek Õigusbüroo Tehinger kasuks.

NUGISE TEE 17, HARJUMAA, VIIMSI VALD

358 000 EUROOT

1500 m² kinnistul asub elamu. Omanik Pille Saarts. Hüpoteeke kokku ligi 6,2 mln krooni (396 000 eurot) SEB Panga kasuks.

NARVA MNT 19/21/23-69 JA 72 TALLINN

350 000 EUROOT

Äripinnad ja korteriomandid, viimased on koormatud üürilepingutega. Müüja Tallinna linn.

LÄÄNE TEE 1, PIRITA, TALLINN

318 000 EUROOT

Pankrotistunud alkoholitootja Onistar ühe omaniku Igor Savenkovi kinnistu, mis oli esialgu müügis 550 000 euroga. Eraldi saab osta elamus asuva vallasvara hinnaga ligi 12 000 eurot. 5,8 mln kroonine (370 000 eurone) hüpoteek SEB Panga kasuks. Savenkov müüb ka Viru 20 asuvat ligi 141 m² korterit alghinnaga 256 500 eurot, samuti kinnistuid Paldiskis ja Viimsis.

ALLIKAS VARAD.EE

LAAGRI MAKSIMMARKETIS ÜÜRILE ANDA UUED KAUBANDUSPINNAD

TAAVI KÖHLER
+372 56 299 181
TAAVI.KOHLER@UUSMAA.EE

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Meid kliendid soovivad

ehitusuudised.ee

www.torujyri.ee

TORU-JÜRI

KATEL VALI KASUTEGURI JÄRGI

Malmkatlad
Teraskatlad
Boilerid
Akupaagid
Graanulküte
Tsirkopumbad
Malmradiaatorid

Kauplused: Tallinn, Tartu, Pärnu, Viljandi, Rakvere, Jõhvi

seven
REAL ESTATE ADVISORS

Üürile anda Tallinna kesklinnas paiknev

BÜROO/LAOHOONE

Büroo suurus: **98 m²**;
laopinna suurus: **368 m²**

Rene Kasela • tel 53 337 367 • www.7re.eu

CKE Kinnisvara

VÕTAME MÜÜKI KINNISVARA

Pildid Teie varast teeb
professionaalne fotograaf.

Koolitatud maakler

Reelika Tammemäe

Tel 56 669 298, 641 0808

ELAR TOOMSALU

Elamispindade maakler

+ 372 5697 9920

elar.toomsalu@remax.ee

RE/MAX
CENTRAL

OBER HAUS

KINNISVARAFIRMA

Parim Partner Kinnisvaras

Müüa äripind Pro Kapitali taga asuvas hoones I korrusel, üldpind 98,4 m², hind 1300 €/m² (hinna sees 1 parkimiskoht). Hoone esimesel korrusel kauplused, ülemistel büroopinnad. Hea juurdepääs autoga ja parkimisvõimalused tõkkepuuga parklas.

Maido Kalviste
(372) 5648 5845
maido.kalviste@ober-haus.ee

Narva mnt. 53, 10152 Tallinn | tel 665 9700 | www.ober-haus.ee

FOTO JANNELIUGLA

01.11

Sokos Hotel Viru

HEA JUHT VÄÄRIB HEAD SEKRETÄRI!

I KUIDAS JUHTIDA JUHTI
10.00–10.45 MILLISED
ON JUHI OOTUSED
SEKRETÄRILE JA SEKRETÄRI
OOTUSED JUHILE?
RÄÄGIVAD JUHID JA JUHIABID!

10.45–11.30 PRAKTILINE
TÖÖTUBA: KUIDAS
KOOSTÖÖ TOIMIMA
PANNA?
MEESKONNAKOOLITUS JA
ARENDSUS KOOSTÖÖTREENER
ARGO TAMMEMÄE

11.30–12.00 KOHVIPAUS

II KUIDAS JUHTIDA INIMESI
12.00–12.30 JUHIABI
SISESUHETE MÕJUTAJANA
LH CONCEPT
JUHTIVKONSULTANT JA EESTI
SUHTEKORRALDAJATE LIIDU
PRESIDENT **AIVE HIIEPUU**

12.30–13.00 9 LÕKSU,
MILLE ENNETAMINE AITAB
ORGANISATSIOONIL
SUHTETURUNDUSLIKU
EDU SAAVUTADA
MISKI KONSULTANT JA TREENER
MARGIT RAID

13.00–13.45 PRAKTILINE
TÖÖTUBA: KUIDAS
JUHTIDA INIMESI NENDE
VÄÄRTUSTAMISE KAUDU?
MOTIVAATOR.EE KOOLITAJA
KAIDO PAJUMAA

13.45–14.45 LÕUNA
RESTORANIS MERINEITSI

**III KUIDAS JUHTIDA
ISEENNAST**
14.45–15.15
5 VALIKUT OMA
AJA TÕHUSAKS
PLANEERIMISEKS
FRANKLINCOVEY KOOLITAJA
TAURI TALLERMAA

15.15–15.45 VEENEV
ENESEKEHTESTAMINE
ÄRIPÄEVA AJAKIRJANIK JA
KOOLITAJA **AIVAR HUNDIMÄGI**
15.45–16.30 PRAKTILINE
TÖÖTUBA: KUIDAS ENNAST
EESMÄRGINI JUHTIDA?
ÄRIPÄEVA ARENDUSDIREKTOR
MARI KÖLLI

Konverentsi **soodushind** kuni 26.10.2012 registreerudes **169 eurot** (km-ga 202,80 eurot), hiljem registreerujatele 199 eurot (km-ga 238,80 eurot). Mitme osaleja korraga registreerimisel ühest maksjaettevõttest kehtib lisasoodustus -5%.
Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0020, 56 99 2025, projektijuht Liina Lilleniit või **www.seminar.aripaev.ee**

Äripäev

25. oktoobril Radisson Hotel Olümpias

ÄRIPÄEVA
SEMINAR

KUIDAS motiveerivalt JUHTIDA?

**Kuidas motiveerida
töötajaskonda
ühiselt pingutama?**

Koolitus- ja arendusfirma Meeskonnakoolitus ja Arendus OÜ
juhataja ja konsultant **ÜLO VIHMA**

Kuidas hoida ja motiveerida talente?

Advokaadibüroo Sorainen personalijuht **KRISTIINA HÄRMS**

Kontrolli ja vabaduse tasakaal töötajate motiveerimisel.

Reklaamiagentuuri Ecwador asutaja ja tegevjuht **HEILY AAVIK**

**Kogemuslugu. Töötajate motiveerimine Kinnisvarabüroo
RE/MAX Central näitel.**

RE/MAX Central juhatuse liige **RUTH TÕNISTE** ja maakler **KATRIN ISRAEL**

Kuidas luua toimivat motivatsioonisüsteemi?

CPD Arenduskeskuse tegevjuht **KLAAS-JAN REINCKE**

Äripäev

Radisson
HOTEL OLÜMPIA, TALLINNCV
KESKUS

Seminar **soodushind** kuni 18.10.2012 registreerudes on **159 eurot** (+km), hiljem registreerujatele 199 eurot (+km). Kahe või enama inimese osalemisel ühest maksjaettevõttest kehtib hindadele soodustus 5%. Lisainfo ja registreerimine telefonil **667 0411** või **www.seminar.aripaev.ee**

Eesti Edukate Ettevõtete TOP 100
võitjate avalikustamine ja autasustamine

29. novembril Estonia kontserdisaalis

XXI Sajandi Orkester, dirigent **Erki Pehk**

Õhtut juhivad **Teele Viira** ja **Marten Kuningas**

Pilet kahele: 139 eurot (km-ga 166,8 eurot)

Registreerimine:
telefonil 667 0304 või aadressil registreerimine@aripaev.ee
Projektijuht: Karit Jõgi, karit.jogi@aripaev.ee

Tb
∞

Äripäev

See, kui hästi või halvasti kontrollitakse ja hallatakse ettevõtte kasutuses olevat infot ja andmeid, võib olla kaalukeeleks edu ning huku vahel.

Mis on otsused, mis tuleb langetada kohe ja tegevused, mis ellu viia juba täna?

Juhtimis-
konverents

16. oktoobril
Sokos Hotel Viru
konverentsikeskuses

IT-juhtimist ei ole enam

on JUHTIMINE

Päeva juhivad
Äripäeva peadirektori asetäitja
TOOMAS TRUOVERK ja
Uptime tegevjuht **EERO TOHVER**

I • IT JUHTIMISE MUUTUNUD ROLL

Catella Corporate Finance partner **AAVO KOOK** on seisukohal, et juhtimine on esmajoones pidev otsustamine, mida teha ja mida mitte, mida teha ise ning mida osta teenusena sisse.

Tallink Grupi IT juht **TÕNU LIIK** räägib trendide hindamisest.

Elioni arendustalituse direktor **ENN SAAR** annab ülevaate IT-teenuste sisseostust.

II • RISKID MUUTUNUD JUHTIMISES

Borenus Advokaadibüroo vandeadvokaat **AVE PIIK** selgitab, kuidas on muutunud õiguslike teemade fookus seoses IT-teenuste sisseostmise levikuga.

ConsultIT OÜ juhatuse liige, PhD **ANDRO KULL** toob välja tehnoloogia muutused ja riskitrendid.

Meediakoolitaja ja raadioajakirjanik **MÄRT TREIER** annab nõu, mida teha kui riskid on realiseerunud ja ettevõtte meediatule all.

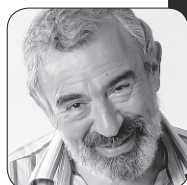

III • OTSE IT-OSAKONNAST

Infovara juhtivkonsultant **ANDRES KUKKE** paneb mõtlema, kas IT-osakond on kulu- või tuluüksus.

IT-juhtimise ja juhtimise kogemuslood toovad kuulajateni Elisa Eesti teenuste ja protsesside valdkonna juht **MARTTI KULDMA** ja Eesti Posti infologistika divisjoni juht **TOOMAS TÜRK**.

Zooloog **ALEKSEI TUROVSKI** küsib päeva kokkuvõtteks, kas juhid saavad oksa, millel ise istuvad?

Konverentsi **soodushind** kuni 6. oktoobrini (k.a) 229 eurot +km.
Tavahind 299 eurot +km. Kahe või enama isiku korraga registreerimisel ühest maksjaettevõttest kehtib hindadele 5% soodustus.
Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0020, 56 99 2025, projektijuht Liina Lilleniit või **www.seminar.aripaev.ee**

uptime
MEIE PINGUTAME ROHKEM

Äripäev

REKLAAM 17

BALTI M&A JA RISKIKAPITALI FOORUM 2012

18. oktoobril 2012

Tallinnas, KUMUS

Ürituse töökeel on inglise keel

Juba kolmandat aastat tulevad kokku Eesti, Läti ja Leedu juhtivad era- ja riskikapitalifondide esindajad, investeerimispankurid, advokaadid ning ettevõtete juhid ja omanikud, et arutada päevakajalisi teemasid Balti M&A (ühinemiste ja ülevõtmiste) turul.

I sessioon: M&A hetketrendid Euroopas ja Balti riikides

Sessiooni moderaator: SEB Enskilda Balti ettevõtete rahanduse juht **HENRIK IGASTA**

Ülevaade M&A trendidest rahvusvaheliselt ja Euroopas

Mergermarket EMEA peatoimetaja asetäitja Thomas Williams

Kohalike investeerimispankade ja nõustajate paneeldiskussioon Baltikumi M&A trendidest

Paneeli moderaator: Resource Partners juhtivpartner **PIOTR NOCEN**

Redgate Capitali juhatuse liige **AARE TAMMEMÄE**

Porta Finance'i partner **JULIJUS GRIGALIŪNAS**

GILD partner **HEIKKI KÄLLU**

Riimtu Banka asepresident ja rahandusosakonna juht **RENAT LOKOMET**

SEB Enskilda Balti ettevõtete rahanduse juht **HENRIK IGASTA**

Kuidas kultuurilised erinevused võivad mõjutada läbirääkimisi ja tehingu sõlmimist?

Air Maintenance Estonia juht **DAVID RICHARD WILLIAMS**

II sessioon: Era- ja riskikapitaliteemaline workshop

Sessiooni ja paneeldiskussiooni moderaator: Eesti Riskikapitali Assotsiatsiooni

juhatuse esimees ja BaltCapi asutaja **KRISTJAN KALDA**

Balti Innovatsiooni Fond

Euroopa Investeerimisfondi esindaja **GRAHAM COPE**

Regionaalsete ja rahvusvaheliste erakapitali investorite

paneeldiskussioon: Peamised väljakutsed erakapitali investeringute tegemisel Balti turul

Litcapitali asutaja ja juhtivpartner **ŠARŪNAS ŠIUGŽDA**

East Capital esindaja **GERT TIIVAS**

BaltCapi investeerimisdirektor **ASTRA NEIMANE**

Swedbank Investeerimisfondid Läti juht **HARIJS ŠVARCS**

EQT Partners direktor **JUHANI BONDSORFF**

III sessioon: M&A kui ettevõtte kasvu vedur

Sessiooni ja paneeldiskussiooni moderaator: SORAINENi vanempartner **AKU SORAINEN**

Paneeldiskussioon: Kas M&A on heaks ettevõtte kasvu veduriks? Ettevõtjate kogemused

Olympic Entertainment Group'i juhatuse liige **MADIS JÄÄGER**

Atea M&A juht **ANDERS BRIX**

Hanzas Maiznica tegevjuht **VESA JALAVA**

Disain kui strateegiline vara: disaini tähtsusest ettevõtte ostueelse auditi osana

Rahvusvahelise strateegilise disaini konsultatsioonibüroo Prospect kaasasutaja **RICHARD EISERMANN**

IV sessioon: Edukate M&A ning riskikapitali tehingute eeldused

Sessiooni moderaator: Redgate Capitali juhatuse liige **VEIKKO MARIPUU**

Tagatiste kasutamine

Rahvusvahelise advokaadibüroo DLA Piperi esindajad **ELIA MONTORIO**,

POLLY OWEN ja **JAMES KERRIGAN**

Case Study/ Rahvusvahelise investori nägemus

Citi Venture Capital Internationali partner **ASHWIN ROY**

Mezzanine: alternatiivne viis ülevõtmise finantseerimiseks

Darby Private Equity juht **ARKADIUSZ PODZIEWSKI**

Soodushind 160 eurot (km-ga 192 eurot) kuni 8. oktoobrini.

Tavahind 200 eurot (km-ga 240 eurot).

Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0304 või seminar@aripaev.ee

Projektijuht Karit Jõgi 5330 8182.

Foorumi koduleht: <http://leht.aripaev.ee/balticforum2012/>

Korraldajad:

SORAINEN
EESTI LÄTI LEEDU VALGEVENE

Äripäev

**dienas
bizness**

**VERSLO
ZINIOS**

Toetajad:

LINDEMANS
LIFE & CO

PRIKE

Ametlik lennufirma:

ESTONIAN AIR

ÄRILAUSE

» **Aivar Pilv:** Vangla kedagi palju paremaks ei tee. Rahaline karistus ja ettevõttevõtluspiirangu rakendamine on efektiivsem.

Vandeadvokaat on veendunud, et nn valgekraeliste kuritegude puhul on rahaline karistus kõige mõjusam.

ÄRIPÄEV 8. oktoober 2012

toimetaja Vilja Kiisler tel 667 0182, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

ÜKS KÜSIMUS

Eestis on sel aastal olnud korralik hinnatõus, kerkinud on ka ehitushinnad.

Kas järgmisel aastal ehitusturul hinnad tõusevad?

ELARI UDAM
Riigi Kinnisvara ASI juhatuse liige

Ma ei usu, et väga suurt hinnatõusu tuleb. Ma arvan, et selle surve hindadele, mis tuleneb palgatõususturvest ja elektri hinna tõusust, kompenseerivad vähenevad mahud ja sellest tulenev suurem konkurents.

Ma arvan, et hinnad stabiliseeruvad, tõus võib jääda paari protsendi juurde.

Kindlasti mõjutab ka see, et euroraha enam ei tule, aga eeldan, et selle võrra suureneb erasektori panustamine.

Euroopa Liidu toetusi mingis mahu tuleb, aga suuremas osas lähevad need teedehitusse, hoonetesse võib-olla vähem, aga päris nulli nad ka ei lähe.

INDREK PETERSON
Eesti Ehitusettevõtjate Liidu tegevdirektor

Mingisugust mõju ehitushindadele võivad avaldada järgmise aast 9. jaanuaril jõustuvad uued energiatõhususe miinimumnõuded. Ehitusmaterjalide hinnad on endiselt väikeses tõus, mis võib sisendhinnadena mõju avaldada. Usun ka, et praegu on kerge surve paljude töusuks ehitussektoris.

LUGEJA ARVAB

» Niikaua, kui on pudelikael Soome ja Eesti vahel, ei ole meil mingit vabaturgu. Kuni Estlink 2 pole valmis, peab riik vahe kompenseerima.

» Nn vaba elektriturg on puhtalt riigi maksutulude tõstmine koos maksukoormuse (kaudsete maksude) suurenemisega.

» Ses suhtes õigus, et elektriturul ei toimu 1. jaanuaril 2013 mitte midagi. Elektri hulgiturg toimib juba aastaid ja midagi ses suhtes ei muutu. Muutub ainult see, et ühelt ettevõttelt võetakse kohustus müüa elektrit alla turuhinna.

Kommentaari artiklile "Reiljan: elektribörs - lollide lohutust"

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetust:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Vainu Rozental,
vainu.rozentala@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
Seminarid, käsiraamatud, Raamatuklubi ja infolehed:
tel: (372) 667 0207,

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija saab lugeda Eesti parimat majanduslehte digiversiooni **Internetis, iPadis ja nutitelefonis.**
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtte pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Tants maksukatla ümber

Maksud on teema, mis ei jäta kedagi külmaks. Seda eriti ajal, mil päevakorral on järjekordne riigieelarve, kus tulu määrab võimaluste piirid.

Mul on hea meel, et maksude laekumine on just selles kontekstis viimasel ajal kajastust saanud. Määrab ju riigi rahakoti paksuse suuresti see, kui ausalt inimesed makse maksavad ja kui tõhusalt maksuhaldur suudab petturitega võidelda.

Eelmisel aastal jäi riigil varimajanduse tõttu maksudena saamata ligi 475 miljonit eurot. Käibemaksu osa moodustas sellest 268 miljonit. Näeme oma töös iga päev, millised summad tegelikult riigil saamata jäävad, ja oleme veendunud, et maksulaekumist on võimalik parandada.

Hea näide on kütuseturg – poole aastaga suutsime koostöös rahandusministeeriumi, ettevõtjate ja seadusandjaga sektorit oluliselt korras-tada. Aastaga laekus riigikassasse 91,6 miljonit eurot enam käibemaksu, samas kui kütuseturul tegutsenud firmade arv kukkus 400-lt 190-le.

Ümbrikupalgad. Anname avalikkusele oma saavutustest võitluses maksupettustega regulaarselt teada, kuid tuleb ausalt tunnista, et tegemist on vaid jäämäe tipuga. Eelmisel kümnendil tooni andnud arveveskid ei toimeta enam nii vabalt, aga nähtus on endiselt elus. Lihtsalt arvevabrikutega seotud teenused on paremini varjatud ja nende tegevust on üha raskem tõendada.

Kena on muidugi tõdeda, et maksu- ja tolliameti kontrollitud 829 ehitusettevõtetelt laekus selle aasta esimesel poolaastal üle 6 miljoni euro enam makse kui eelmisel aastal samal perioodil. Samas, võttes siia kõrvale mõned teised numbrid, kahaneb võidurõõm kesiseks. Näiteks on paljude firmade juhid rahuldunud palgatasemega, mille puhul peavad teised eluvaldkonnad olukorda streigivääriliseks. Ehitussektoris tegutseb praegu 6884 ettevõtet, neist 2248 ettevõtet on sellised, kus juhtide kuupalk on keskmiselt 326 eurot. Sealjuures maksis nendest ettevõtetest eelmisel aastal dividende 146 ettevõtet ehk 6% kokku ainult 186 isikule. Automüügi sektoris on 663 firmat, mille juhid teenivad kuus 295 eurot. Ümbrikupalkade tõttu jäi 2011. aastal riigil hinnanguliselt saamata 100,34 miljonit eurot.

Võimalus riigilt käibemaksu tagasi saada ahvatleb ettevõtte raamatupidamisest "läbi laskma" ka kõike igapäevase ettevõtlusega mitteseonduvat. Mis on selle "pisukese kavaluse" tagajärg? Riigi igakuine väljamakse ulatub juba 90 miljoni euroni. Võrdluseks – käibemaksu laekub riigi-

MAREK HELM
maksu- ja tolliameti peadirektor

» **Riik ei pea panema maksuametsnikku iga firma kontori-nurka.**

le igas kuus 120–130 miljonit eurot. 14% Eesti ettevõtetest, kelle maksustatav käive on kokku ligi veerand ettevõtete kogukäibest, tasub käibemaksu ainult 0,1% kogu laekuvast käibemaksust.

Ausus eelduseks. Üks veidi ootamatu, aga väga-gi tervitatav tagajärg tegutsemisele kütuseturul on see, et pea igal nädalal külastavad mind ettevõtjad, kes on huvitatud ausast konkurentsist ja soovivad maksuhalduri samasugust tegutsemist ka oma sektoris. Kütuseturu näide oli positiivne just seetõttu, et riigi tegevusele lisandus ettevõtjate tugi ja avalik arutelu.

Riik ei jõua ega peagi panema tolliametnikku iga auto kõrvale, maksuametnikku iga firma kontorinurka või politseinikku iga pöosa taha. Suuresti põhineb seaduste täitmine ikkagi inimeste õiguskäitlusele ja siin on oluline osa hoiakutel ning kõigi turuosaliste panusel. Möju pole mõtet loota üleöö. Kuid suuremat palka ega ka paremat avalikku teenust pole võimalik saavutada järgides põhimõtet "Maksmata maksud ongi sinu kasum", mis on endiselt levinud osa ettevõtjate hulgas, eriti alltöövõtjate puhul.

Riigikassa täitmine on meie tegevusest vaid üks pool, samavõrra oluline on ausa ettevõtluskeskkonna loomine ja hoidmine. Aus ettevõtja ei pea kannatama selle pärast, et keegi teine riigi petmise läbi riigihangetel, palgaturul või hindadega konkurentsieelise saab.

Üle tuleb vaadata ka ettevõtjate kohustused maksudeklaratsioonide esitamisel. Halduskoormuse kasv ei tee muidugi ühtegi ettevõtjat õnnelikuks, kuid siin ongi kaalumise koht – kas ei kaota seesama ettevõtja ebaausa konkurentsi tulemusena oluliselt suurema summa? Kuigi üldine halduskoormuse vähendamine on üheks valitsuse prioriteediks, tuleb ettevõtja ja riigi vaheline suhtlus üle vaadata kohtades, kus see võiks parandada maksude laekumist ja konkurentsikeskkonda. Näiteks on praegu töös töötajate registreerimise projekt enne tööleasumist võitlemaks ümbrikupalgaga. Ettevõtjate poolt on selleks olemas nii huvi kui valmisolek. Nii peaks kaduma "suguvõsa kokkutulekud ehitusplatsidel" ja "ekskursioonid valmivatele objektidele".

Koos rahandus- ja justitsministeeriumiga vaatame üle sanktsioonid neile, kes teadlikult ja korduvalt maksuseadusi rikuvad ja maksuvõlgasid tekitavad – üks võimalus on näiteks rakendada tõkendit ettevõtlusega jätkamiseks. Arenguruumi maksulaekumise parandamisel on oht-ralt. Selleks näib olevat nii võimalusi ja ideid kui ka ettevõtjate ja partnerasutuste toetust.

REPLIIK

Rahu! Ära torma monopoli rüppe

Üle 5000 kunde fikseeris avatud turul elektri ostmiseks elektri hinna kolmeks aastaks senise monopoli Eesti Energiaga. Kolmeks aastaks veel enne seda, kui konkurendid oma pakkumistega välja on tulnud. No kuhu on kiire, tahaks küsida.

Ühelt poolt näitab selline number vaid napid päevad pärast Eesti Energia pakettide väljatoomist elektrimüüja osavat müügitööd, mis konkurentide tulekuks ette valmistab.

Tarbija poolt vaadates viitab see aga sellele, et elektritu-

RIVO SARAPIK
rubriigitoimetuse juht

» **Konkurendid peavad hakkama kunded meelitamise nimel vaeva nägema.**

ru avanemine tähendab osale inimestele endiselt müstilist ja hirmutavat suurust. Kuidas muidu selgitada niivõrd piirava ja aheldava valiku tegemist tingimustes, kus teisi pakkumisi veel ei paistagi, ehkki nad on tulemas. Pigem viitab selline otsus paanilisele rapsimisele kui teadlikule ja rahakotisõbralikumale otsusele.

Kiiret ju pole. Uued elektriosutulepingud tuleb sõlmida alles detsembri alguseks. Samuti tähendab avatud turg, et konkurendid peavad hakkama kun-

dede eurode enda kaukasse meelitamise nimel vaeva nägema. See puudutab lisaks hindadele ka näiteks teenindust ja suhtumist klientidesse ning lepingute tingimusi.

Kui ajalehed kirjutavad, et senine monopol kasutab kliente trahviklausliga enda külge aheldavaid võtteid, siis vahest tuleb konkurent inimliku ja paindlikuma lähenemisega turgu võitma. Võiks ta ju ära oodata või vähemalt vaadata, kuidas uued tulijad ka seniseid tingimusi paremaks aitavad lihvida.

PETTUS NAGU LOTOVÕIT. Majanduskuri-teod eesotsas maksupettustega on kur-jategijatele sageli justkui lahke võidufon-diga lotopilet – valgekraedest pettureid karistatakse leebelt ja suur osa nende te-kitatud kahjust jääb riigil tagasi saamata. **MAKSUAMET EI SOOSTU RIIGIKOGULAS-TE TULUSID ANALÜÜSIMA.** Äripäev soo-vis, et maksuamet teeks sarnaselt arstide

sissetulekuga ka ülevaate riigikogu liik-mete sissetulekutest, kuid seda nad teha ei saa. **FORBES: PUTIN - MAAILMA EBAMEELDI-VAIM INIMENE.** Venemaa president Vla-dimir Putin on ilmselt maailma kõige vä-hem armastatud persoon, leiab ajakirja Forbes ajakirjanik Paul Johnson. KGB on tema religioon, ütleb ta.

VASTUKAJA

Varamaks – vara veel

Varamaksul on nii häid kui ka halbu külgi, kuid Äripäe-va välja pakutud tulumaksu asendamine varamaksuga ei tundu realistlik. Maksupoliitikas peab alati mõtlema taga-järgedele nii maksumaksja kui ka -saaja tasandil. Kuna maksu-de roll on mitmene – rahastada avalikke teenuseid, jaotada tulu ümber, mõjutada maksumaks-jate käitumist – peame teadma, kus muudatuse tulemusena pa-ranemist on oodata.

Keeruleine hallata. Mõõdukad varamaksud sobivad riigitulu-de allikana, olgu maksu all kin-nisvara, autod-paadid või ka-pital. Ent vara peab olema riig-is piisavalt ja seda tuleb osa-ta maksustada. Kui kinnisva-ra peitmine on raske, siis kapi-tal on väga liikuv ja selle "varja-mine" välismaal põhjustab pea-valu maksuametitele üle maail-ma. Ka liiklusvahendid on mo-biilsed ja ilmselt on meil meele-s kohaliku automaksu ajad, mil paljude Tallinna autoomani-ke elukohaks sai Võru- või Hiü-maa. Kinnisvara saab õiglaselt maksustada vaid netoväärtu-ses (ehk laenu-d maha), mis jä-tab maksubaasi nadiks. Vara-maksu haldamine ei ole ka nii lihtne ja selge, kui paistab. Ka-he keskmist palka teeniva täis-

DMITRI JEGOROV
Norra kõrgema kommiertskooli (NHH) doktorant

”**Maksuraha eriti ei saa, aga mässuks võib minna küll.**

kasvanuga pere, kel pole ei au-tot ega sääste, aga on laenuga koormamata kahetoaline Las-namäel, peaks tulumaksu ära-jäämisel maksma varamaksuna 8–9% korteri väärtusest aastas. Seesama paar maksaks Põlvas elades ligi 50% sealse kahetoa-lise turuväärtusest, et hüvitada ärajäävat tulumaksu. Me ei saa diskuteerida selliste määrade üle ajal, mil paljud peavad 2,5% maamaksu röövellikuks. Nii et maksuraha eriti ei saa, aga mäs-suks võib minna küll.

Kui selles Põlva korteris elab mittetöötav pensionär, kas ta maksaks töölkäijatega võrd-selt varamaksu? Kui jah, siis ri-kuks see maksuvõime põhimõ-tet. Kui ei, miks me siis ei lähtu maksu kogumisel tulust?

Täielikuks tulumaksu asen-damiseks varamaks ei sobi, ometi aitab ta mõistliku raken-damise korral ümberjagamist paremini korraldada. Oli ju maamaks kunagi ammu mõel-dud osalt siireteks, sest pool maksurahast pidi minema vae-sematele omavalitsustele.

Ei ole halb ka uhkelt hää-rberilt mõistuse piires kogutud maksu kasutamine vähem va-rakate abistamiseks, kuigi prae-gu loobume ju osast maamak-sust sootuks.

Nii Merivälja villa elanik kui Kopli ühetoalise omanik jäta-vad nüüd maksuraha endale, vastavalt siis 911 või 11 eurot, olgugi et maks ei käinud vist kummalgi üle jõu.

Peletab investoreid. Varamak-sude mõju maksumaksja käitu-misele sõltub maksuobjektist. Keskkonnakahjulikelt auto-delt võibki kõrgemat lõivu võt-ta. Samas võib varamaksu pärs-siv mõju olla halb, kui see peletab eemale potentsiaalsed inv-estorid, sest varamaksu tasu-takse sõltumata investeeringu tulususest.

Nii et ka siin vastab tulu-maks praegu paremini meie ootustele – maksu makstakse siis, kui ettevõtte enda investee-rimisvajadused rahuldatud.

VASTUKAJA

Varamaksust ei saa mitte kunagi maksude kuningat

Inspireerituna OECD ettepa-nekutest pakkus Äripäev väl-ja julge mõtte asendada tulu-maks varamaksuga (kinnisva-ramaks). See on piisavalt intri-geeriv mõte diskussiooni käivi-tamiseks.

Tulumaksu asendamine va-ramaksuga praeguse maamak-su tähenduses eeldaks riigieel-arve täitmise tagamiseks seda, et maamaksu laekumine peaks suurenema üle kümne korra. Selline maksutõus käristaks alates 1993. aastast senini keh-tiva, kuid aegunud maamaksu-seaduse sättes esimestes kohtu-vaidlustes laiali.

Legitiimne ja aktuaalne. Eel-toodu ei tähenda aga, et vara-maksud (kinnisvaramaks) kuu-luks koos pea-, akna-, korstna ja sillamaksudega pöördumatult ajalukku. Varamaksude kehtes-tamine on legitiimne ja ka ak-tuaalne, nt Saksamaal käib dis-kussioon varamaksu taastami-se üle ning Prantsusmaal suu-rendati sellel aastal oluliselt kehtiva varamaksu määra.

VILLY LOPMAN
Raidla Leijns & Norcouisi maksunõunik

”**Kinnisvaramaksuga ei saa maksustada mitte teenitud, vaid teoreetilist tulu.**

Siiski algab kõik sellest, et makse saab tasuda teenitud ja käepärast olevalt tulult, mitte teenimata jäetud tulult. Kinnis-varamaksuga ei maksustata aga mitte kinnisvara pealt tegeli-kult teenitud tulu, vaid teoree-tilist tulu.

Erinevus on selles, et kui töö-jõuna hästitasustatud inimene mõnda aega puhkab, siis tege-vusetuse eest temalt tulumaksu ei nõuta, erinevalt siis puhkava kinnisvara maksustamisest.

Ebavõrdsus. Kinnisvaramak-sul ei ole tõhusat raha ümber jaotavat toimet, sest omanikest üürileandjad tõstavad maksu-koormuse enda üürnikele. Et-tevõtjate maksustamine vara-maksuga võib tekitada osa äri-valdkondade ebavõrdsse koht-lemise, kuna koormus sõltuks tootmispidade suurusest ja asukohast.

Seetõttu peaks kapitalima-hukad ettevõtted arvestama keskmisest suurema maksu-koormusega. Samas ei maksus-tataks mitte tegelikku kasumit, vaid määrav oleks eeldatav va-ralt teenitav tulu.

Probleeme võimendab oma-korda varade õige ja piisa-valt sageda hindamise küsi-mus. Kõik eelnevad kitsaskohad muutuvad veelgi teravamaks aga siis, kui kinnisvara mak-sukoormus tõuseks üle küm-ne korra.

Eelkirjeldatud põhjustel saab varamaksuga küll täien-dada tulumaksu ja teisi mak-se, kuid sellest ei saa kunagi uut n-ö maksude kuningat.

Äriteenused

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

Majandustarkvara RAPID
UUDNE JA SOODNE!
telefon 635 6660 • rapid@ttarkvara.ee
www.tttarkvara.ee

Kasutatud BÜROOMÖÖBEL

Tähetorni 21, Tallinn
E-R 10-17
Tel 55 26 608
www.Apuneks.ee

PUHAUSTUS-TEENUSED

Hoolduskoristus

- Akende pesemine
- Korteriühistu teenuspakett
- Suur- ja süvapuhaustused

RÕÖM PUHTUSEST

aadarg
puhastus- ja haldusteenused
www.aadarg.ee
info@aadarg.ee
mob 5125120

sekretar.ee
Aeg Sinu kasuks! Siin iga kell.

KAANON KINNISVARA

Ostame kinnisvara
Harju- ja Tartumaal
Tel. 53 488 966, tehing@kaanon.ee

Võtame müüki
kinnisvara, konsultatsioon tasuta

Hindamised
(kõikidele pankadele, s.h. finantsaruandluseks)

www.kaanon.ee

Endla 6, Tallinn 10149 Telefon: 6659685 Riia 24, Tartu 51010 Telefon: 7350850

ML-TRANSPORT

Osakoormate vedu tagaluukautodega TALLINN – HELSINKI – TALLINN

Enne kl 12 tellitud veos järgmisel tööpäeval sihtkohas!

tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee

www.mltransport.ee

Äri teenuste rubriigi standardreklaam
42x57 mm hinnaga **30€**

Reklaami tellimine:
reklaam@aripaev.ee
Tel 667 0105 • faks 667 0200

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

16. oktoobril

IGAPÄEVAKEELE KASUTAMISE NÄPUNÄITEID

Kuidas kirjutada tekste hästi ja õigesti?

Koolitus annab:

- oskuse tähele panna trükisõnas ja elektroonilises pressis levinud keelevigu ning sõnastushälbeid
- arusaamise, kuidas tekst ja mõte omavahel haakuvad
- võimaluse ise vigu leida ja parandada
- oskuse ennast täpselt ja hästi väljendada ning vigu vältida
- teadmised, mida saad kohe kasutama hakata.

Koolitus on suunatud kõigile, kes iga päev kirja teel suhtlevad ja vastutavad ettevõttes kirjalike või suuliste tekstide koostamise eest.

Koolitaja on keeleteimetaja **HELVE HENNOSTE**

Täpsemat kava vaata aadressil www.koolitus.aripaev.ee
Koolituse hind on **199 eurot** (+ km).
Info ja registreerimine telefonil **667 0100**,
e-posti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee
või koduleheküljel www.koolitus.aripaev.ee

Äripäev

TÕUSJA

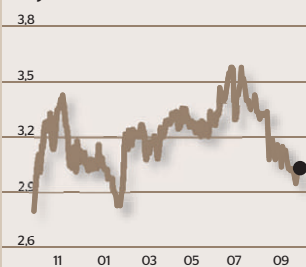
Tallinna börsil oli reedel suurim tõusja Silvano.

LANGEJA

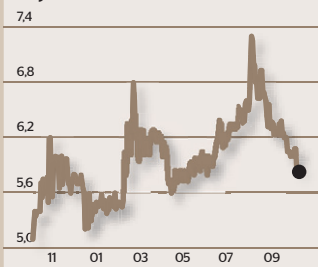
Kodumaise aktsiaturu suurim langeja oli aga Merko.

Silvano FG

3,05 EUR +1,67% ▲

Merko Ehitus

5,85 EUR -3,78% ▼

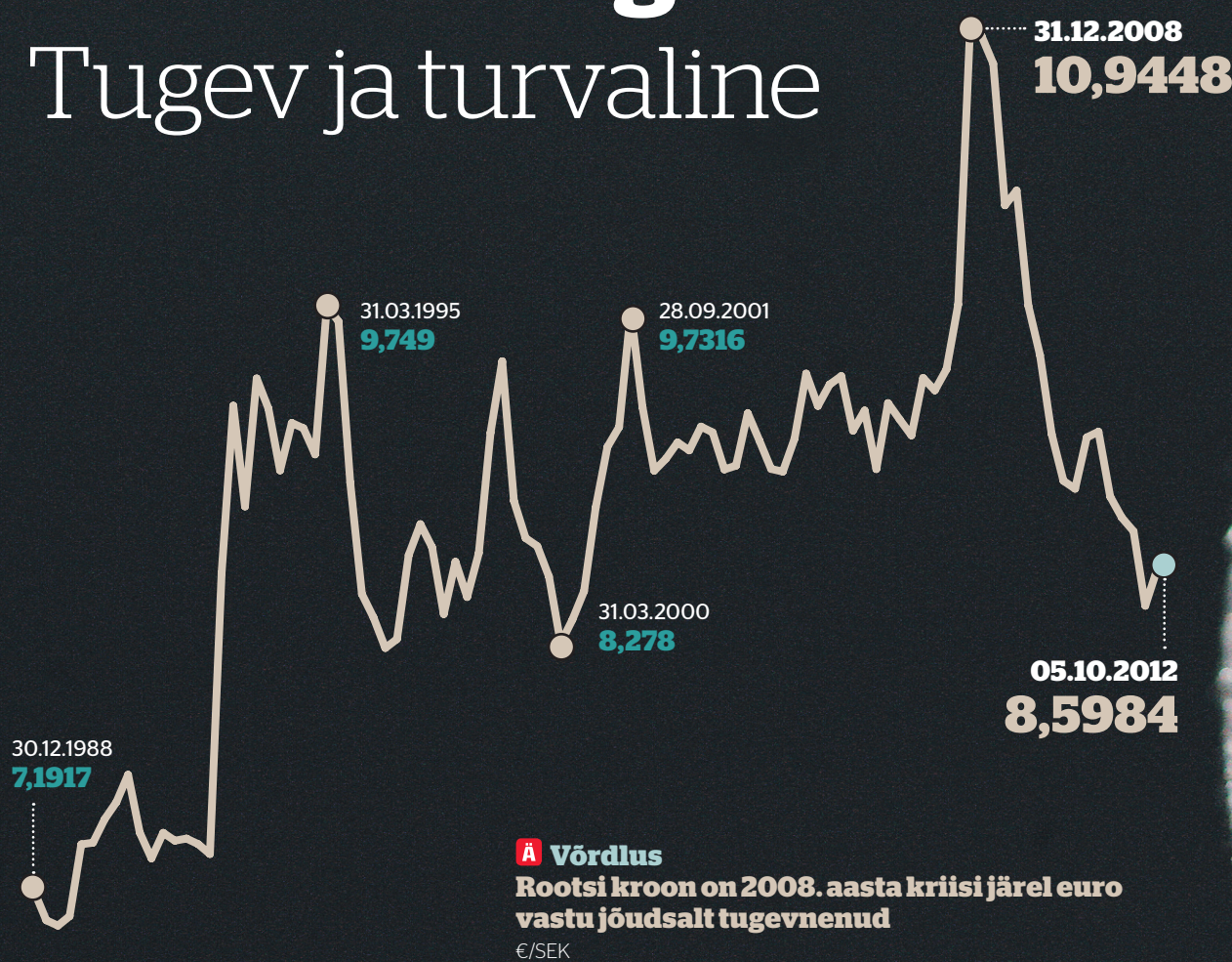
ÄRIPÄEV 8. oktoober 2012

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post romet.kreek@aripaev.ee

VALUUTA

Rootsi kroon muutumas uueks Šveitsi frangiks.

Tugev ja turvaline

Võrdlus

Rootsi kroon on 2008. aasta kriisi järel euro vastu jõudsalt tugevnenud

€/SEK

A ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

**Kui maailmas on pikka aega tuntud turvala-
luutana Šveitsi franki, siis nüüd on seda staa-
tust üle võtmas Rootsi kroon.** Rootsi krooni ka-
suks räägib kõrgemate intressimäärade otsing
kasvavas majanduses, kus väliskaubandus on üle-
jäägis ja võlakoormus langemas.

Bloombergi küsitletud analüütikute me-
diaanprognosis oli, et tänava kasvab Rootsi ma-
jandus 1,2 protsenti ajal, mil euroala majandus
langeb. Kuigi võiks arvata, et Rootsi eksportöörid
hädaldavad tugeva krooni pärast, on näiteks Sca-
nia juhatuse esimees öelnud, et valuuta tugevne-
mine ei takista neid tootmisvõimsusi suurenda-
mast.

Kontrast kukkuvale dollarile. Valuutastratee-
gid on tõstnud vähem kui kolme kuuga Rootsi
krooni tugevnemisootust USA dollari vastu ka-
heksa protsendi võrra. Rootsi keskpang on and-
nud signaali, et nemad ei näe vajadust pidurdada
krooni edenemist. See on kontrastiks USA dolla-

A Tasub teada **Analüütikud ootavad** **tugevnemise jätku**

prognoositav euro/Rootsi kroon suhte
mediaanväärtus

2012 IV kv	8,50
2013	8,37
2014	8,27
2015	8,29
2016	8,31

ALLIKAS: BLOOMBERG

Rootsi kroonil on kõik sambad, mida vajad ühelt turvasadamalt.

BBVA valuutastrateeg
Peter Frank

rile, mis langes kolmandas kvartalis, kuna Föderaalreservi stiimulid alandasid valuuta väärtust ning euro nõrgenes kolmandat aastat kestva võlakriisi tõttu.

“Kroon võib veel kõvasti tugevneda,” ütles FX Conceptsi asutaja ja juht John Taylor. “Rootsi liigub pärituules, kuna Bernanke ajab dollarit alla ja Euroopa tegeleb kestvate traumadega.”

Taylor usub, et Rootsi kroon võib tugevneda novembri lõpuks dollari vastu tasemele 6,35 krooni võrreldes reedese 6,6096 krooniga. 1. juunil – selle aasta kõige nõrgemal tasemel – pidi dollari eest välja käima 7,3285 krooni.

Nagu Šveitsi frank, saab ka Rootsi kroon tulu jooksevkonto ülejäägist. See tähendab, et valitus ei pea sõltuma väliskapitalist. Kuid erinevalt Šveitsist ei plaani Rootsi keskpankurid pidurda oma valuuta kursitõusu. Šveitsi keskpang kehtestas frangi tugevnemise tõttu sellele 2011. aasta septembris lae 1,20 eurot, olles valmis selle taseme hoidmiseks trükkima piiramatult franke ja nende eest eurosid ostma. See samm võeti ette, et säilitada Šveitsi eksportööride konkurentsivõimet välisurgudel.

“Rootsi kroonil on kõik sambad, mida vajad ühelt turvasadamalt,” ütles BBVA valuutastrateeg Peter Frank. “Šveitsi frank on võrreldes ajaloos olnud väärtusega praegu väga kõrgelt hinnatud,

kuid Rootsi kroon, kui vaadata 1980ndaid või 1990ndaid, oli palju tugevam kui praegu.”

Keskpangade keskpangaks kutsutud BISi andmetel on Rootsi kroon maailmas kaubeldavuselt 9. kohal. 2010. aasta keskmisest üleilmse valuutaturu nelja triljoni dollarilisest päevakäibest oli rootsi krooni osakaal 2,2 protsenti võrreldes näiteks frangi 6,4protsendise viiluga.

Investorid hindavad kroonist veel kõrgemalt võlakirju ja aktsiaid. Kümneks aastaks 1,46protsendise aastatootlusega raha laenav Rootsi saab raha kätte umbes sama odavalt kui Saksamaa. Rootsi börsiindeks OMX Stockholm 30 on tänavu tõusnud Rootsi krooni põhisel 10,1 protsenti, kuid eurodes on tõus 14,2 protsenti.

Päris asjata ei ole kartus, et Rootsi krooni tugevnemine võib hakata valmistama majandusele probleeme. Rootsi ekspordist läheb 70 protsenti Euroopasse. Euroopas aga nõudlus kahaneb ja tugevama Rootsi krooni koosmõjuna on augustis Rootsi väliskaubandusülejääk kahanenud jaanuari 10,4 miljardilt Rootsi kroonilt 3,3 miljardi le kroonile. Rootsi II kvartali aastast majanduskasvu kärbiti teisel lugemisel 2,3 protsendilt 1,3 protsendile.

Standard Banki valuutaanalüüsijuht Steven Barrow arvab, et see võib tuua Rootsi otsustajad

ROOTSI kroon on muutumas turvasadamaks.

FOTO: ANDRAS KRALLA

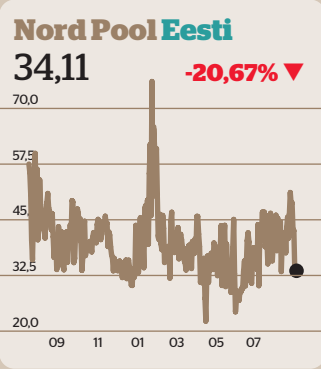
KUUPÄEV

58

miljardit dollarit kadus India börsilt kõigest 15 minutiga minema, kui 59 vigast orderit põhjustasid riigi börsiajaloo rängima langu-se.

ELEKTER

Elektri hind on aktsiaturgudest tunduvalt püsimatum.

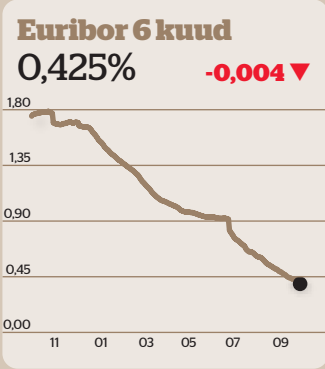
VALUUTA

Euroala kriis kogub tuure, euro langeb.

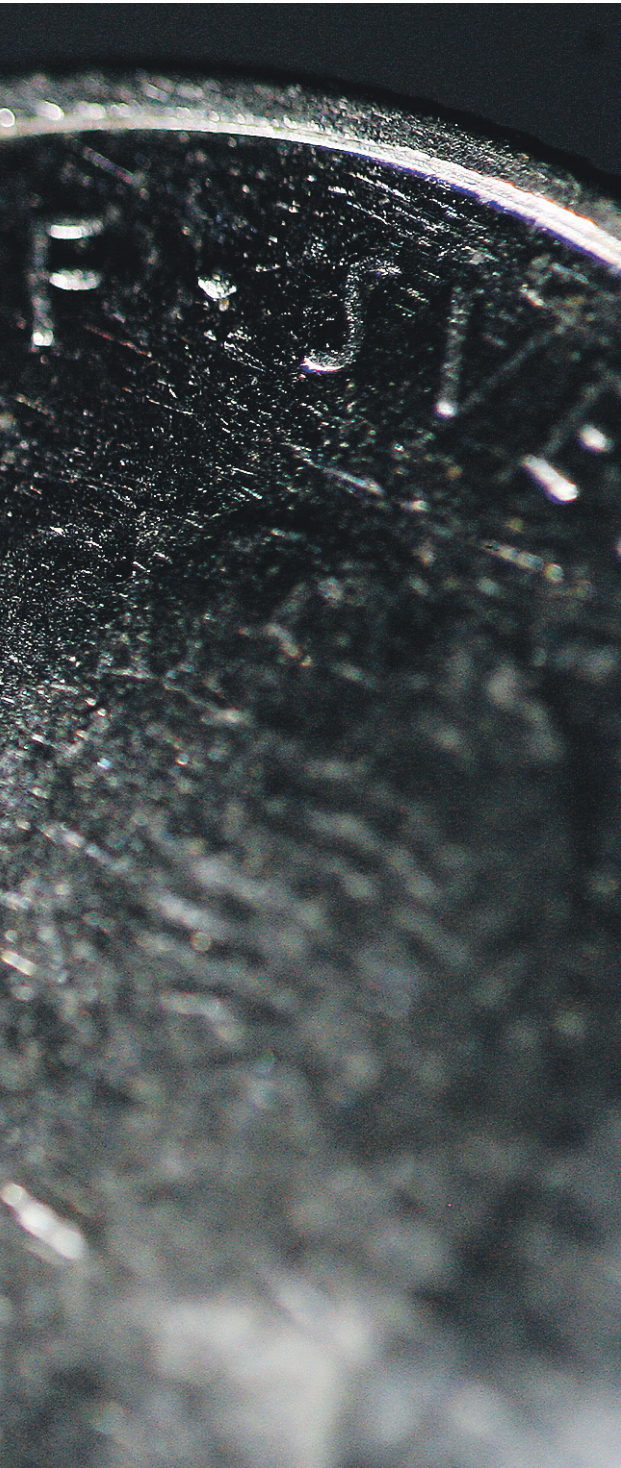

INTRESS

Euroopa Keskpanga baasint-ressimäärade langetamine surub Euribori alla.

21

tagasi maa peale ja viia intressimäärade kärbete-ni. Ta soovitab investoritel Rootsi krooni müüa. Scania juhatuse esimees Martin Lundstedt üt-les 26. septembril, et majandus paraneb ja nad säilitavad investeringud tootmise suurendami-seks. Rootsi suuruselt teine veokitootja saab end kohandada liigutades tootmist Euroopa ja Ladi-na-Ameerika vahel ning ettevõtte ei pea plaane muutma strateegiat tugevama krooni pärast, üt-les ta. “Kui see jätkub pikemat aega, siis me leia-me lahendused, et säilitada oma konkurentsivõi-me,” ütles Lundstedt.

Keskpankur: see pole midagi erakordset. Root-si peaminister Fredrik Reinfeldt ütles 4. septemb-ri1, et krooni väärtus ei ole lühiajaline fenomen, vaid miski, millega võiks harjuda. “Kroon on ta-semel, mis on tugevam kui mõnelgi ajal varem, kuid Rootsi krooni tugevuses ei ole midagi era-kordset ega erilist,” ütles Rootsi keskpanga juht Stefan Ingves 18. septembril Rootsi parlamendi rahanduskomitee ees esinedes. “See ei ole ehk nii tähelepanuväärne, kuna meil on suur jooksev-konto ülejääk, riigi rahaasjad korras ning korra-lik majandusareng võrreldes teiste riikidega.” Euro vastu ootavad analüütikud samuti Root-si krooni tugevnemist. Reedel liikus valuutapaar 8,5984 Rootsi kroonil euro eest.

Ä RAHA

reklaam

Kommertsbankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %								
	keskmiselt kuu jäägil (10)	kuu püsijäagilt	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Sampo Pank****	0,01	0,01**	0,01	0,10	0,30	0,50	0,50	0,50	Kontakteeruge pangaga		65/300(4)
Swedbank***	0,10 (7)	-	-	-	0,16	0,41	0,56	0,81	0,81	0,81	190
Swedbank			0,10	0,15	0,20	0,45	0,60	0,60	0,85	0,85	6000
Tallinna Äripank		0,05	0,15	0,20	0,40	0,60	0,90	1,20	1,30	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,05	0,35	0,40	0,60	0,85	1,15	1,50	1,60	-	200
Nordea Pank	0,10		0,15	0,20	0,25	0,55	0,65	0,80	-	-	320
Citadele Pank	-	-	0,60	-	1,00	1,20	1,40	1,70	1,90	2,10	100
Versobank	0,05	0,10	0,70	0,80	1,00	1,50	1,80	2,30	2,50	3,00	350
DNB	0,25 (7)	-	0,50	-	0,70	0,90	1,05	1,20	1,30	1,40	300
UniCredit Bank	0,10 (9)	-	0,60	0,70	0,75	0,90	1,15	1,40	-	-	300/3000 (9)
SEB	0,01	0,01	0,05	0,07	0,10	0,25	0,40	0,70	0,95	1,20	100***
LHV Pank	0,20 (10)		0,70	0,80	0,90	1,20	1,20	1,20	1,80	-	500
Krediidipank	-	0,01	0,40	0,50	0,60	0,90	1,20	1,50	1,70	1,80	100/200(4)
BIGBANK		-	0,30	0,35	0,40	0,70	0,60	1,40	1,80	2,30	300-1500
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,65	0,65	1,45	1,85	2,35	1500-30 000
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,65	0,65	1,45	1,85	2,35	üle 30 000

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,15	0,25	0,35	0,65	0,70	0,85	
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,35	0,65	0,80	0,95	200
Citadele Pank	0,40	-	0,80	1,00	1,20	1,40	100
Versobank	0,40	0,45	0,70	1,00	1,30	1,50	500
DNB	0,25	-	0,35	0,60	0,90	1,20	300
UniCredit Bank	0,25	0,30	0,35	0,50	0,70	1,00	300/3000(9)
SEB	0,05	0,05	0,10	0,35	0,55	0,70	200
LHV Pank	0,40	0,50	0,70	0,90	1,10	1,20	700
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juriidiline isik ***avades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaalpang, klientidele (4) kontorisi (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojäagilt; (9) juriidilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäägitl **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Pankade kontaktandmed

SEB Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 5100
SWEDBANK Liivalaia 8, Tallinn, tel (24h) 631 0310, e-post: info@swedbank.ee
tel 668 8088, faks 668 8089
TALLINNA ÄRIPANK Vana-Viru 7, Tallinn, tel 628 3300, faks 628 3201
e-post: tallinn@nordea.com
NORDEA PANK Liivalaia 45/47, Tallinn, tel 628 3300, faks 628 3201
e-post: tallinn@nordea.com
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampo-pank.ee,
CITADELE PANK Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
VERSOBANK Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
BANK DNB Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
AS UNICREDIT BANK EESTI FILIAAL Liivalaia 13, Tallinn, tel 668 8300, www.unicreditbank.ee, e-post: kliendiinfo@unicreditgroup.ee
LHV PANK Tartu mnt.2, tel. 680 0400, fax 680 0402, e-post: lhv@lvh.ee, www.lvh.ee
EESTI KREDIIDIPANK Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

Ä BÖRS

Tallinn

05.10

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	2,040	-1,92	16 250	-	-13,0%	0,43	0,0%
Baltika	0,585	-0,85	4 310	-	-41,9%	2,41	0,0%
Ekspress Grupp	1,030	0,00	142 140	28,7	2,7%	0,77	0,0%
Harju Elekter	2,340	-0,43	2 808	10,9	8,4%	0,92	3,0%
Järvevana	0,487	0,00	0	-	-0,1%	0,58	0,0%
Merko Ehitus	5,850	-3,78	2 416	-	-4,3%	0,93	0,0%
Nordecon	1,170	-0,85	58 500	-	-8,8%	1,29	0,0%
Olympic EG	1,510	0,00	65 475	11,7	25,0%	2,93	6,6%
Premia Foods	0,675	0,75	630	607,2	0,1%	0,66	16,3%
Silvano FG	3,050	1,67	91 967	11,5	18,1%	2,08	0,0%
Tallink Grupp	0,684	-1,30	2 899	8,5	7,7%	0,65	0,0%
Tln Kaubamaja	5,680	-0,35	4 038	10,5	16,9%	1,77	6,2%
Tallinna Vesi	8,800	0,00	6 976	9,0	28,2%	2,54	9,5%
Trigon PD	0,300	0,00	0	-	-75,6%	0,59	0,0%
Skano Group	1,310	-0,76	131	2,9	26,6%	0,78	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Vilnius

05.10

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,03	1,50	-	3,4	5,3
City Service	1,790	0,56	6,9	1,1	12,8
Invalda	2,300	-0,43	-	1,1	-
Linias Agro	0,567	1,07	3,5	1,2	-
Snaige	0,516	-0,19	-	2,0	-
TEO LT (Telekomas)	0,657	0,15	11,3	1,8	8,8

Helsingi

05.10

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Elisa Comm.	17,68	1,03	13,0	3,8	7,4
Finnair	2,12	1,92	-	0,4	-
Fortum	14,12	0,93	9,6	1,3	-
Neste Oil	10,94	4,79	-	1,2	3,2
Nokia	2,07	2,38	-	0,9	9,7
PKC Group	14,53	0,62	11,4	1,9	4,1
Stockmann	15,03	-0,33	22,1	1,3	3,3
Stora Enso	4,86	3,23	20,5	0,7	-
UPM Kymmene	8,84	2,08	23,8	0,6	6,8
YIT	15,61	3,38	14,3	2,1	4,5

bbn.ee

Ä VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▼

8,5728

EUR/RUB ▼

40,2520

Austraalia dollar	AUD	1,2682	Rumeenia leu	RON	4,5782
Bulgaaria leev	BGN	1,9558	Rootsi kroon	SEK	8,5728
Hiina jüaan	CNY	8,2226	Singapuri dollar	SGD	1,5951
Hongkongi dollar	HKD	10,0805	Suurbritannia nael	GBP	0,8033
India ruupia	INR	67,4220	Sveitsi frank	CHF	1,2112
Jaapani jeen	JPY	102,0200	Taani kroon	DKK	7,4556
Kanada dollar	CAD	1,2750	Tai baat	THB	39,7210
Korea won	KRW	1444,1300	Tšehhi kroon	CZK	24,9150
Leedu lilt	LTL	3,4528	Türgi liir	TRY	2,3375
Läti lattu	LVL	0,6961	Ungari forint	HUF	282,7500
Norra kroon	NOK	7,3935	USA dollar	USD	1,3002
Poola zlott	PLN	4,0735	Venemaa rubla	RUB	40,2520

Ä BÖRSIKAUBAD

Kütused

05.10

Nafta IPE, bbl	112,41
Nafta NYMEX, bbl	90,93
Mootoribensiin, t	1082,00
Diislikütus, t	1032,25
Kerge kütteõli, t	978,00
Masuut (1% väävel), t	652,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,406

Põllumajandus

05.10

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USc/nael	174,60
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	594,60
Kakao NYBOT, USD/t	2412,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	199,05
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	484,5

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Värvilised metallid

04.10

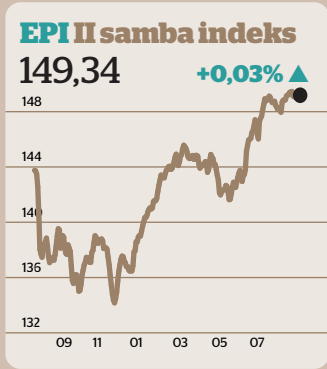
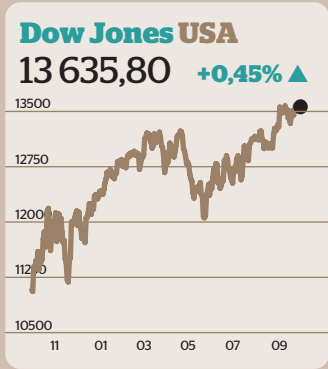
USD/t	
Alumiinium LME	2116
Vask LME	8330
Plii LME	2313
Nikkel LME	18625
Tina LME	22225
Tsink LME	2089

Väärismetallid

05.10

USD/unts, unts = 31,1035 g	
Kuld COMEX	1782,10
Plaatina NYMEX	1712,25
Palladium NYMEX	667,00
Höbe COMEX	34,77

22 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 8. oktoober 2012

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

www.linnateater.ee

Telli ja võida!

Tellijate vahel loosime välja kutse kahele – Priit Võigemasti tõlgendusele **William Shakespeare'i näidendist “Hamlet”**, mis esietendub 27. oktoobril Tallinna Linnateatri taevalaval.

“Rahaasjade korraldamisega on paraku nagu dieedipidamisega: alati on sellega lihtsam alustada homme. Igavesest homsest võib aga kujuneda püsiv katastroof.

Teet Parring

“Kuidas kodustada raha”

**KUU
RAAMAT**

KLUBIHIND: 16,75 €
TÄISHIND: 20,95 €

Äripäev raamatuklubi

Jälgige meie tegemisi ka
twitter.com/raamatuklubi
ja Facebookis

UUED KLIENDID -
online infopank Agent
tunneb Eesti ettevõtjaid
ja aitab leida uusi kliente

Agent teab!

Isikliku Agendi tellimiseks võta ühendust!

agent.aripaev.ee **agent** 667 0007
Äripäeva infopank

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

04.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,16	3,27	3,21	-	17,19	21,36	12,48	-	21 391 729
Avaroni Privaatportfell B, EUR	12,83	12,83	12,83	-	8,96	10,44	19,30	-	4 435 187
Avaron Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	10,10	10,10	10,10	-	-	-	-	-	4 362 865

Compensa Life

03.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,22	-	11,60	10,10	9,20	0,10	4 819 390
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	11,67	-	5,50	8,30	5,40	-	451 015

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 31.08.2012. Võlakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 31.08.2012.

Danske Capital AS

04.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Sampo Pension 25, EUR	0,94	0,95	0,95	1,06	7,62	8,73	4,31	1,81	10 296 094
Sampo Pension 50, EUR	1,09	1,10	1,10	1,54	8,36	10,65	4,42	1,11	138 597 087
Sampo Pension Intress, EUR	0,86	0,87	0,87	0,68	6,36	6,40	3,93	3,37	3 129 760
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension 100 Pluss, EUR	1,35	1,38	1,36	8,09	11,18	16,64	8,01	1,96	2 847 806
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension Intress Pluss, EUR	0,75	0,76	0,75	2,97	7,22	7,03	3,58	0,00	142 060

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

04.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,90	0,91	0,91	0,01	4,55	4,54	3,84	4,28	8 218 673,12
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,07	1,08	1,08	1,96	7,77	11,13	5,12	0,00	37 173 671,40
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,60	0,60	0,60	-	6,15	10,40	-	-	1 256 146,26
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,82	0,84	0,83	2,12	8,94	14,15	-	-	460 834,05
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,86	0,87	0,86	2,86	9,86	17,40	-	-	505 034,69
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,80	0,82	0,81	3,86	8,53	17,18	-	-	520 932,91

LHV Varahaldus

04.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,32	1,33	1,33	2,07	11,12	12,44	6,44	3,00	134 539 707
Pensionifond M, EUR	1,06	1,08	1,08	1,37	9,52	9,84	6,07	5,10	20 740 417
Pensionifond S, EUR	1,15	1,16	1,16	0,81	7,33	6,68	5,55	7,33	31 116 660
Pensionifond XL, EUR	1,11	1,12	1,12	2,26	11,46	12,45	5,77	2,80	32 661 967
Pensionifond XS, EUR	1,06	1,07	1,07	0,74	7,49	7,10	5,92	7,03	7 484 567
Täiendav Pensionifond, EUR	1,23	1,24	1,24	8,13	11,60	12,37	6,45	0,48	4 152 840
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	8,07	8,15	8,15	13,62	11,41	15,91	5,86	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,15	5,21	5,21	13,68	11,41	15,89	5,85	-	3 801 328
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	7,76	7,84	7,84	15,19	7,95	11,53	0,99	-6,24	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	4,96	5,01	5,01	15,19	7,93	11,51	0,98	-	1 249 469

Nordea Pensions Estonia

04.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,90	0,91	0,91	2,28	9,34	15,13	6,25	0	42 841 855,92
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,73	0,74	0,74	2,96	10,47	17,94	0	0	4 570 551,76
Nordea Pensionifond B, EUR	0,87	0,88	0,88	1,53	8,77	11,87	5,4	0	9 586 851,58
Nordea Pensionifond C, EUR	0,81	0,82	0,82	0,80	5,69	6,42	3,92	0	1 819 910,23
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,06	1,08	1,07	12,47	11,29	23,49	8,34	0	2 749 175,21
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,69	0,71	0,70	0,00	6,97	9,38	0	0	426 452,09

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@sampopank.ee, www.danskecapital.ee, www.sampopank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com, www.gildrealestate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
NORDEA PENSIONSESTONIA AS Liivalaia

45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
TRIGON FUNDS Viru väljak 2, Metro Plaza 5. korrus, Tallinn 10111, tel 667 9200, faks 667 9201, fond@trigon.ee, www.trn.ee
ASSEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

62,9%

kukkus septembris Mitsubishi automüük Hiinas. Firma müis kõigest 2340 autot ning langu-se põhjuseks on Hiinas leviv Jaapani-vastane meeleolu.

Tom Robinson: Kes on piisavalt kaua Californias olnud, see teab, kui volatiil-ne meie turg on. Aga et bensiini hind oleks tõusnud viie päevaga dollari võrra - seda ma pole varem näinud.

USA rahvarohkeimas osariigis Californias on probleemiks paljude tanklates lõppenud mootorikütus, mis on hinnad viinud rekordtasemetele. Olukord on seninägematu ka kohalikule naftafirma omanikule.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

04.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	112,15	111,59	111,59	-	6,18	7,88	-	-	-
Konservatiivne, EUR	109,50	108,42	108,42	-	3,12	4,89	-	-	-
Tasakaalustatud, EUR	108,65	107,04	107,04	-	1,37	3,13	-	-	-
Progressiivne, EUR	103,21	101,19	101,19	-	-0,99	1,07	-	-	-
Agressiivne, EUR	107,42	105,31	105,31	-	-0,50	1,51	-	-	-
Investeeringusportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income, EUR	136,94	136,26	136,26	-	7,05	8,98	5,74	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	119,57	117,22	117,22	-	-8,62	-9,98	4,90	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	105,13	103,06	103,06	-	5,62	4,07	-	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	135,07	132,43	132,43	-	1,93	4,15	3,55	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	147,00	144,12	144,12	-	6,50	6,96	3,90	-	-

Swedbank Investeeringufondid AS

04.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,79	0,80	0,80	2,20	5,67	6,09	3,69	1,38	39 016 292,99
Pensionifond K2, EUR	0,86	0,87	0,87	3,73	7,73	8,82	5,09	-0,67	148 183 021,60
Pensionifond K3, EUR	1,00	1,01	1,01	6,55	9,53	13,72	6,84	-1,71	371 097 170,38
Pensionifond K4, EUR	0,73	0,74	0,74	11,22	11,36	20,05			24 166 125,96
Pensionifond V1, EUR	1,14	1,16	1,15	4,67	8,64	11,69	5,79	-1,96	8 402 501,98
Pensionifond V2, EUR	0,87	0,89	0,88	8,40	9,98	15,85	7,04	-4,31	16 439 286,33
Pensionifond V3, EUR	1,01	1,03	1,02	13,38	11,24	20,73	7,42	-7,79	32 723 023,87
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	3,93	4,02	3,97	24,27	2,67	8,83	1,51	-16,99	5 956 590,83
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	7,61	7,81	7,69	25,58	26,25	19,05	2,74	-23,57	25 514 898,66
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,01	3,09	3,04	24,96	16,85	14,94	-6,34	-28,75	7 316 165,87
Fondifond 100, EUR	9,29	9,53	9,39	16,87	12,29	24,31	7,82	-7,30	60 835 922,14
Fondifond 30, EUR	10,70	10,97	10,80	6,10	9,79	13,49	5,11	-0,91	13 870 187,87
Fondifond 60, EUR	10,13	10,38	10,23	10,68	11,18	18,45	6,70	-3,84	50 759 597,50
Venemaa Aktsiafond, EUR	15,20	15,59	15,35	34,70	17,51	36,98	11,80	-9,44	52 519 789,97

ASSEB Varahaldus

04.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiiline Pf, EUR	0,709	0,716	0,716	2,98	6,85	11,42			7 594 810,49
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,895	0,904	0,904	0,87	4,85	5,73	4,23	4,56	50 806 516,07
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,812	0,821	0,821	1,02	3,85	4,99	3,32		11 154 750,47
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,934	0,943	0,943	1,69	5,89	7,12	4,10	-2,85	255 348 490,57
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,879	0,897	0,888	13,29	10,93	17,67	6,58	-5,70	13 117 657,38
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,116	1,138	1,127	3,90	5,28	6,25	4,05	-1,63	9 992 719,45
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	6,868	7,007	6,938	11,430	11,620	21,790	7,290	-8,220	3 826 657,00
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,271	8,438	8,354	7,990	10,260	16,550	5,980	-5,750	5 808 368,00
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,477	10,688	10,583	3,790	9,870	12,500	5,750	0,140	1 052 344,00
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	12,848	12,848	12,848	5,500	16,830	16,760	9,170	4,890	61 781 476,00
SEB Geneerilise Farmaatsia Fond A, EUR	9,281	9,469	9,375	13,130	10,640	15,810	5,090	-2,970	2 483 439,00
SEB Kasufond A, EUR	6,196	6,321	6,259	22,460	19,530	19,910	2,730	-8,310	13 327 349,00
Vahendatavad Fondid *									
SEB Guarantee Fund 80, EUR	99,010	99,505	99,010	3,860	-0,480	-1,000	-3,430	-	33 493 094,80
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,472	1,472	1,472	2,980	10,080	11,680	5,650	4,430	380 230 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	127,725	127,725	127,725	3,110	2,960	4,880	5,610	-	88 900 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	124,584	125,830	124,584	3,910	11,080	16,100	-	-	1 802 190 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,270	1,270	1,270	0,130	-0,220	-0,110	-0,020	-	50 790 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	103,388	103,388	103,388	-	3,510	-	-	-	-
SEB Strategy Defensive Fund	104,177	104,177	104,177	-	2,620	-	-	-	131 030 000,00
SEB Strategy Growth Fund	102,775	102,775	102,775	-	2,880	-	-	-	-
SEB Strategy Opportunity Fund	102,399	102,399	102,399	-	2,590	-	-	-	-
SEB Global Chance/Risk Fund, EUR	0,762	0,778	0,770	16,000	11,340	25,630	11,090	-2,060	83 460 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,705	2,759	2,732	20,470	21,470	21,130	4,560	-8,440	119 470 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,510	2,560	2,535	17,290	7,970	4,290	1,890	-10,240	81 170 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,612	9,806	9,709	25,470	12,260	17,870	6,850	-2,870	278 660 000,00
SEB Ethical Europe Fund, EUR	2,173	2,217	2,195	18,580	16,710	26,540	5,410	-7,390	14 570 000,00
SEB Europe Chance/Risk Fund, EUR	1159,707	1183,135	1171,421	18,790	16,000	27,690	5,570	-8,070	14 150 000,00
SEB Europe Fund, EUR	3,197	3,261	3,229	18,380	16,690	27,630	6,250	-6,860	165 830 000,00
SEB Nordic Fund, EUR	6,683	6,818	6,750	22,530	20,450	31,730	8,700	-3,630	67 000 000,00
SEB Nordic Small Cap Fund, EUR	163,503	166,807	165,155	21,500	17,240	25,980	-	-	39 880 000,00
SEB North America Chance/Risk Fund, EUR	3,820	3,898	3,859	17,590	14,730	31,850	14,670	0,710	179 200 000,00
SEB Japan Chance/Risk Fund, EUR	0,370	0,378	0,374	21,550	-3,480	-4,590	0,040	-9,290	26 420 000,00
SEB Asia ex. Japan Fund, EUR	6,728	6,864	6,796	18,830	13,710	28,430	12,170	0,060	170 510 000,00
SEB Asia Small Caps ex. Japan Fund, EUR	3,316	3,382	3,349	17,930	23,780	36,950	8,760	-3,490	57 500 000,00
SEB Concept Biotechnology, EUR	47,246	47,718	47,246	20,340	30,840	50,320	-	-	100 690 000,00
SEB Medical Fund, EUR	3,267	3,333	3,300	11,290	15,730	26,210	16,280	4,180	23 570 000,00
SEB Asset Selection Fund, EUR	13,422	13,694	13,558	9,970	-5,840	-8,510	-1,070	-	1 309 070 000,00
SEB Key Select, EUR	9,661	9,709	9,661	3,150	0,350	-0,980	-2,290	-	93 300 000,00
SEB Listed Private Equity Fund, EUR	157,069	160,243	158,656	20,170	22,640	29,260	7,880	-	185 650 000,00

* Vahendatavate fondide tagasisõtmis- ja väljalaskehindu saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 30.06.2012.

Trigon Funds

04.10

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	84,64	87,23	86,37	29,31	-10,45	-5,59	-13,66		2 107 245
Balkani Fond, EUR	12,09	12,52	12,27	29,53	30,84	11,26	1,00	-17,94	6 704 181
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	160,02	164,92	163,29	23,47	16,62	18,23	3,14		4 131 577
Uus Euroopa Kasufond, EUR	11,86	12,28	12,04	28,30	11,31	10,93	-4,41	-17,77	1 747 195
Uus Euroopa Väärtsufond, EUR	19,70	20,40	20,00	17,92	21,50	26,74	11,84	-8,41	16 052 079
Venemaa Top Picks Fond, EUR	20,31	21,04	20,62	35,56	9,11	28,50	15,96	-4,44	9 741 422

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

18. oktoobril

TULEMUSTASUSTAMISE
UUED SUUNAD

Kuidas lisatasud
tõhusalt tööle saada?

Koolitus võimaldab teil:

- läbi mõelda, kas Teie ettevõttes kasutusel olevad töötajate mõjutamis –ja suunamisvahendid toetavad seda, kuhu Te oma ettevõttega jõuda tahate;
- näha, mis on Teie olemasoleva süsteemi tugevused;
- saada ideid, kuidas sama tasufondiga veelgi paremat tulemust saavutada.

Koolitaja on ELAR KILLUMETS

Äripäev

Täpsemat kava vaata aadressil www.koolitus.aripaev.ee
Koolituse hind on 299 eurot (+ km).
Info ja registreerimine telefonil 667 0100,
e-posti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee
või koduleheküljel www.koolitus.aripaev.ee

KAJA

KOMMUNIKATSIOONI JA SUHTEKORRALDUSE AJAKIRI

#1

Õpi maailma mahekaimate ettevõtete

Kuhu lähed suhtekorraldus?

Milist arvamusloogu ihkavad arvamusjuhid?

Miliseid piranguid seavad arisaladus ja patent kommunikatsioonile?

PIRET MÜRK-DUBOUT: TÄHTIS ON ANDA "ROHELINE TULI" VAID ÕIGETELE UUENDUSTELE

fookuses: innovatsioon

Kommunikatsioon pole innovatsiooni võimeldi | Välismaalaste ühine teo saaga | Innovatsioonimaailma | Erik Pärn | innovatsioon on protsess

UUS AJAKIRI

TELLIMINE:

TELLIMUS@ARIPAEV.EE

TELEFONIL 667 0099

KAJA.ARIPAEV.EE

Antonis Samaras: Likviidsus on võti. Seetõttu on järgmine makse meile niivõrd oluline. Raha on meil novembri lõpuni, siis on varasalv tühi.

Kreeka peaminister ütles reedel, et riik vajab kindlasti uut väljamakset abipaketist, vastasel juhul ollakse pankrotis.

TÕUSJAD

SAS

7,15 SEK

+7,52%

Outokumpu

0,77 EUR

+6,14%

Vestas Wind

37,08 DKK

+4,16%

Metso

28,42 EUR

+3,91%

Neste Oil

10,84 EUR

+3,83%

YIT

15,63 EUR

+3,51%

Ühendriikide töötusemäär kukkus vastupidi ootustele septembris 7,8%ni, mis on madalaim tase pärast 2009. aasta jaanuari.

Jaapani autotootjad parajas pigis

Majandusteooria üks peamisi teese on, et inimesed ei ole alati enda otsuseid langetades ratsionaalsed. Hiina ja Jaapani vaheline territoriaalvaidlus on ehe näide sellest, mis on maailma suurimal autoturul kaasa toonud omamoodi boikotti Jaapani tehnikale.

Jaapani automüüjate salongides on klientide arv ja müük teinud ülijärsu languse pärast septembri keskpaika, kui Jaapan ostis Ida-Hiina meres asuvad saared ning see põhjustas hiinlaste protesti, mis on viinud Jaapani kaupade boikoteerimiseni.

Septembris müüs Toyota Hiinas umbes 50 000 autot, ütles anonüümseks jääda sooviv firma vanemametnik Reutersile. Eelmise aasta septembris müüs Toyota 86 000 autot.

Müüginumbrite jätkuv nõrgenemine võib ohustada Toyota, Nissani ja teiste Jaapani autotootjate kasumi- ja käibeprognose, sest Hiina maailma suurima autoturuna moodustab väga olulise osa ettevõtete müügist. Toyota on juuba praegu vähendanud enda tootmismahhte riigis ning ühe Reutersi allika sõnul võib see kesta vähemalt novembri lõpuni, mis tähendaks, et Toyota ei saavuta tänavuseks aastaks seatud miljoni auto müügi eesmärki.

Ühe mehe kaotus on teise mehe võit. Samas on boikott Jaapani tehnikale tähendamas suuremaid müüginumbreid konkurentidele. Hyundai sõnul kasvas nende müük septembris aastaga 15%, 84 188 autoni. Hästi võetakse vastu ka Saksa autosid. Nii näiteks kasvatas Volkswagenile kuuluv Audi septembris enda müüki 20% võrra ning BMW ja Daimlerile kuuluv Mercedes-Benz suurendasid müüki vastavalt 55% ja 10% jagu.

Ühe Hiina suure automüügiketi juhi sõnul on ka varasemalt olnud tunda Jaapani vastast meelestatust riigis, kuid nii hull pole varem olnud. Tema sõnul tundub seekord asi tõsisem, kuid ta loodab, et olukord normaliseerub varsti.

Olgu kuidas on, aga Jaapani autofirmadel on palju raskem teistega võistelda, kui maailma suurimal turul ei taheta geopoliitilistel põhjustel nende autosid osta. Seda peaksid konkurendid (GM, Volkswagen) üritama ära kasutada.

FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Jaapani autofirmadel on palju raskem teistega võistelda, kui maailma suurimal turul ei taheta geopoliitilistel põhjustel nende autosid osta.

TULEMUS

Samsungil rekordkasum

Samsung Electronics teenis kolmandas kvartalis rekordilise 5,6 miljardi euro suuruse kasumi, mis on peaaegu kaks korda rohkem kui eelmisel aastal. Tulemuse töid tugev televisoorite ja Galaxy nutitelefonide müük.

Samsungi selle aasta kasumiks ootavad analüütikud 28 triljonit Korea woni (19,2 miljardit eurot). Neljanda kvartali kasumit mõjutavad töötajatele makstavad tulemustasud ja Apple'ile 24. augustil kohtuotsusega väljamõistetud 1 miljard dollarit. Seda juhul, kui Samsung ei kaeba otsust edasi.

“Neljanda kvartali kasumit survestavad üheksa kordset kulud: tulemustasud ja Apple'i kohtuprotsessiga seotud 1 miljardi dollariline õiguskuu,” ütles NH Investment & Securitiesi analüütik Lee Sun-Tae.

Samsungi mobiiltelefonide üksuse kasum võrreldes eelmise aastaga kahekordistus ja moodustas kaks kolmandikku grupi kogukasumist.

KULD

Kulla hind tõusis 11 kuu tippu

Kuld tõusis reedel viiendat päeva järjest 11 kuu kõrgeimale tasemele, kuna stiimulmeetmed suurtelt keskpangadelt suurendasid kulla nõudlust inflatsioonikaitsena.

Euroopa Keskpank jättis eile intressimäärad muutmata ning ütles, et on valmis ostma eurotsooni hädas olevate riikide võlakirju. See tõstis euro kursi teiste valuutade vastu ning kulla hinna 1800 dollari lähedale, mis on eelmise aasta novembri tase. Kulla hinnale oodatakse tõusu jätkumist, kuna teised keskpangad, nagu Hiina keskpank, leevendavad sarnaselt EKP, Föderaalreservi ja Jaapani keskpangaga, et elavdada majanduskasvu.

“Peale raha pumpamise majandusse ei saa nad suurt midagi teha,” ütles Hongkongis asuva Lee Cheong Gold Dealers'i diiler Ronald Leung CNBC-le. “Dollari nõrkus, rohkem leevendamist ja pinged Lähis-Idas soosivad kõik kulla.” Kulla hind tõusis reedel 1798,1 dollarini untsi kohta, mis on kõrgeim tase viimase 11 kuu jooksul.

LANGEJAD

Toyota Motor

3045,00 JPY

-1,62%

HKScan

3,40 EUR

-1,45%

Scanfil

0,82 EUR

-1,20%

United Utilities

730,00 GBp

-0,82%

Stonesoft

1,34 EUR

-0,74%

Verizon

46,94 USD

-0,67%

Ühendriikide föderaal- ja osariigivõimud uurivad võimalikku kuritegu seoses hüpoteeklaenudega seotud võlakirjadega, mida koostas ja müüs Credit Suisse.

SOOJUSPUMBAD

KLIIMATEHNIKA

TALLINNAS
Veerenni 53a/Töökoja 1
641 6031
641 6032

TARTUS
Sepa keskus
Turu 45b
775 1136

PÄRNUS
ESPAK keskus
Papiniidu 4
442 7828

VILJANDIS
HomeGallery
Leola 53
433 8332

Üldnumber:
444 5555

HULGIMÜÜK JA ESINDUSSALONG
Veerenni 53a/Töökoja 1
646 2227

www.abckliima.ee